

ZAPUŠČINA
IVANA POTRČA
V PTUJSKI
KNJIŽNICI
2

NOVA PRIDOBITEV
OB STOLETNICI
PISATELJEVEGA ROJSTVA

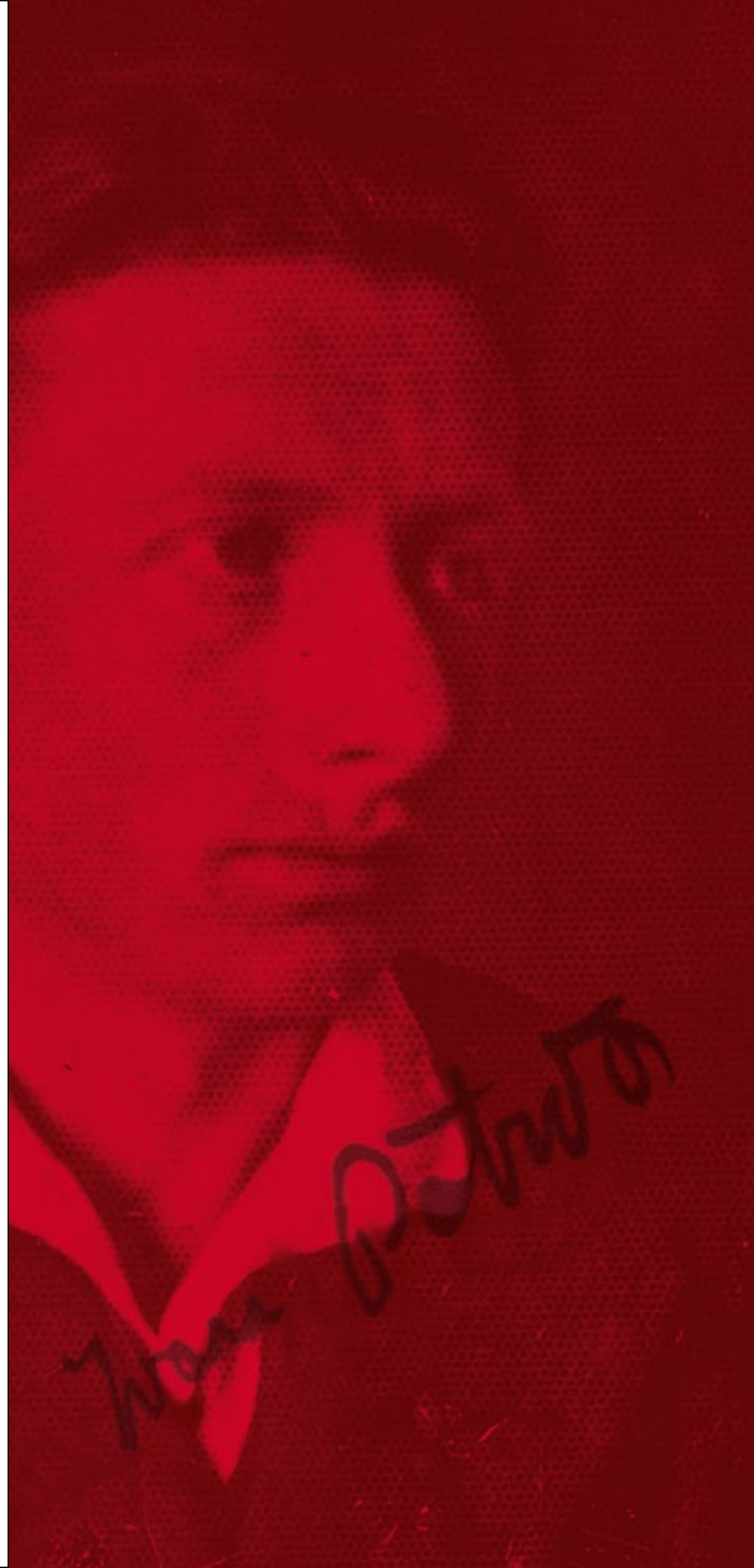
CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

930.253(497.4Ptuj):929Potrč I.
929Potrč I.

KMETEC-Friedl, Božena

Zapuščina Ivana Potrča v ptujski knjižnici 2 :
nova pridobitev ob stoletnici pisateljevega rojstva /
Božena Kmetec-Friedl ;
[prevod povzetka v anleščino Mojca Neudauer ;
fotografije arhiv Knjižnice Ivana Potrča Ptuj]. -
Ptuj : Knjižnica Ivana Potrča, 2013

ISBN 978-961-91871-6-6
264683264

Božena Kmetec - Friedl

ZAPUŠČINA IVANA POTRČA V PTUJSKI KNJIŽNICI 2

NOVA PRIDOBITEV
OB STOLETNICI
PISATELJEVEGA ROJSTVA

Knjižnica
Ivana Potrča Ptuj,
2013

**ZAPUŠČINA
IVANA POTRČA
V PTUJSKI KNJIŽNICI 2**
NOVA PRIDOBITEV
OB STOLETNICI
PISATELJEVEGA ROJSTVA

Besedilo: Božena Kmetec - Friedl

Založila: Knjižnica Ivana Potrča Ptuj
Zanjo: mag. Matjaž Neudauer

Obdelava donacije: Milena Doberšek, Božena Kmetec - Friedl

Prevod v angleščino: Mojca Neudauer, ONTARIO, d. o. o.

Lektoriranje: Darja Plajnšek

Fotografije: Arhiv Knjižnice Ivana Potrča Ptuj

Oblikovanje: s.kolibri
Tisk: Bograf
Naklada: 500 izvodov

Ptuj, januar 2013

VSEBINA

- 5 MONOGRAFIJI OB 100-LETNICI ROJSTVA
IVANA POTRČA NA POT – PREDGOVOR

- 8 UVOD

- 9 DONACIJA 2012

- 10 ZBRANA DELA IN POSVETILO PISATELJA ANTONA INGOLIČA

- 15 FAKSIMILIRANA IZDAJA KATEKIZMA
AVTORJA PRIMOŽA TRUBARJA

- 16 IVAN POTRČ

- 46 ZAKLJUČEK

- 48 STOLETNICA ROJSTVA PISATELJA IVANA POTRČA IN
NJEGOVA ZAPUŠČINA V PTUJSKI KNJIŽNICI –
POVZETEK

- 50 THE HUNDREDTH ANNIVERSARY OF THE BIRTH
OF THE WRITER IVAN POTRČ AND HIS LEGACY IN
THE LIBRARY OF PTUJ –
ABSTRACT

- 52 NAGRADE IN PRIZNANJA, KI JIH JE KNJIŽNICA
IVANA POTRČA PREJELA Z DONACIJO 2012

- 55 LITERATURA IN VIRI

MONOGRAFIJI OB 100-LETNICI ROJSTVA IVANA POTRČA NA POT

PREDGOVOR

Knjižnica Ivana Potrča Ptuj je bila po pisatelju Ivanu Potrču poimenovana skladno z Odločbo o spremembi odločbe o ustanovitvi Ljudske in študijske knjižnice Ptuj, ki jo je sprejela Skupščina občine Ptuj 5. oktobra leta 1993. Pričujoče monografije tako ne posvečamo le 100-letnici rojstva Ivana Potrča, ampak tudi 20. obletnici, odkar knjižnica nosi njegovo ime.

Knjižna zapuščina Ivana Potrča je ob zbirkah Štefke Cobelj in Iva Arharja ena od treh velikih posebnih zbirk, ki jih hrani naša knjižnica. Ni bilo naključje, da smo se leta 2006 odločili, da kot prvo katalogiziramo prav knjižno zapuščino Ivana Potrča, ki jo je leta 1998 knjižnici podarila pisateljeva žena Branka Jurca. Tako smo v letu 2007 Potrčevo knjižno zapuščino, ki je štela 2.292 enot, postavili na ogled in jo uredili kot čitalniško zbirko. Že takrat smo se zavedali, da kljub vsebinski bogatosti zbirka ni popolna.

Prav negovanje spomina na Ivana Potrča je verjetno botrovalo odločitvi pisateljevega sina Matjaža, da knjižnici podari še preostanek Potrčeve zapuščine, ki obsega 498 knjižnih enot, deset arhivskih škatal rokopisov in tipkopisov ter odličja, plakete in priznanja, ki jih je Ivan Potrč prejel za svoje delo.

Številna odličja, priznanja in nagrade so dokaz, da Potrč ni bil zgolj pisatelj in dramatik, temveč da je bil aktiven na različnih področjih družbenega kot tudi političnega življenja. Pomenijo veliko obogatitev zapuščine, ki jo hrani naša knjižnica, hkrati pa so bistvena novost, saj zbirke priznanj, odličij in nagrad v takšnem obsegu ptujška knjižnica v svojem fondu še ni imela.

Ivan Potrč se je s svojimi literarnimi deli zapisal kot eden izmed pomembnejših avtorjev slovenskega socialnega realizma, v katerih je zvesto izpovedoval svoj življenjski nazor, tj. pisati resnico. Resnico o medsebojnih odnosih, zaznamovanih z osebnimi stiskami, o družbenih in moralnih zmotah, o vseh krivicah, ponižanjih in izkoriščanjih

predvsem kmečkega življa, ki jih je povzročila gospodarska kriza njegovega časa. In vendar iz njegovih del vejeta upanje in vera v boljšega človeka. Nekaj desetletij kasneje smo ponovno priče gospodarski in duhovni krizi. Zanimiva in še kako aktualna je Potrčeva misel, izrečena kmalu po izidu romana Na kmetih leta 1957, ki pravi nekako tako: *Kakršenkoli družbeni red bo prišel, vsak bo na nek način utesnjeval človeka. In če bo človek vedno stisnjen, bo vedno ostala skrivenčena tudi njegova prvinska etičnost.*

Še kako živ je torej pisateljski duh Ivan Potrča, velikega družbenega aktivista, tudi v sodobnem »narobešnjem svetu«.

Pričujoča monografija z naslovom *Zapuščina Ivana Potrča 2 – nova pridobitev ob stoletnici pisateljevega rojstva* tako skupaj z monografijo *Zapuščina Ivana Potrča v ptujski knjižnici* predstavlja zaokroženo celoto in je velik prispevek k poznavanju življenja in dela Ivana Potrča, enega izmed najvidnejših slovenskih dramatikov in pripovednikov socialnega realizma.

Mag. Matjaž Neudauer
direktor Knjižnice Ivana Potrča Ptuj

Z b i r k a 2

Potrč

UVOD

V letu 2013 naša knjižnica praznuje dve pomembni obletnici, povezani s pisateljem Ivanom Potrčem. Prvega januarja praznujemo stoletnico rojstva pisatelja Ivana Potrča in petega oktobra dvajsetletnico poimenovanja naše knjižnice po njem. Žal je tega leta tudi dvajseta obletnica (12. 6.) pisateljeve smrti.

Ivan Potrč se je uveljavil kot pripovednik in dramatik ter bil vodilni predstavnik socialnega realizma pri nas. Literarni in človeški portret Ivana Potrča v svojih pripovednih, dramskih in publicističnih prispevkih niza, od njegovih začetkov in do zadnjega napisanega romana *Tesnoba*, isto tematsko osnovo – srečuje se z navzkrižji sveta. V to navzkrižje sveta je sam vpet in sprti spreminja lastna doživetja v umetniške stvaritve. Pisatelj opisuje življenje ljudi Ptujkega polja, Haloz in Slovenskih goric in malo je pisatelj, ki bi jih domači kraj tako zaznamoval, kot je prav Potrča.

Če se danes ozremo na zapuščino, ki jo je pustil za seboj, ne moremo mimo dejstva, da je bil poleg vodilnega pisca socialnega realizma tudi največkrat nagrajeni slovenski pisatelj svojega časa. Med najpomembnejša priznanja in nagrade sodi takratno najvišje državno

priznanje AVNOJ-a, ki ga je leta 1984 prejel od predsednika države Josipa Broza Tita za ustvarjalno delo na področju književnosti. Odlikovanje z redom dela z rdečo zastavo za posebne zasluge in dosežene uspehe pri delu je prejel leta 1974. Zlato odličje in posebno priznanje mu je leta 1984 podelilo Društvo novinarjev Slovenije. Prešernova družba ga je istega leta izvolila za častnega člana. Slovenska akademija znanosti in umetnosti ga je leta 1977 imenovala za dopisnega člana, leta 1983 pa za svojega rednega člana. Skupščina občine Ptuj mu je leta 1983 podelila zlato plaketo ob visokem življenjskem jubileju in za bogato literarno ustvarjanje, leta 1988 ga je imenovala za častnega občana mesta Ptuj. Za častnega člana ga je leta 1983 imenovalo Zgodovinsko društvo v Ptujju kot zaslužnega slovenskega literarnega ustvarjalca in domačina, ki je veliko prispeval k uveljavitvi naših krajev. Za humanitarno delo sta s soprogo Branko Jurco prejela tudi nagrado Rdečega križa. Omenili smo le nekatere nagrade in priznanja, vseh je preko štirideset, ki jih je knjižnica prejela v dar leta 2012. Donacija nam razkriva do sedaj manj poznani, a zelo bogati del življenja pisatelja Ivana Potrča.

DONACIJA 2012

Že v letu 1998 je Knjižnica Ivana Potrča pridobila velik del Potrčeve zasebne knjižnice, ki ji jo je podarila njegova soproga Branka Jurca. Posebna zbirka, ki je del Domoznanskega oddelka, je štela 2.292 knjižnih enot. Zbirko smo v letu 2007 katalogizirali v sistemu COBISS in je postavljena v spominski sobi Ivana Potrča. Dostopna je za uporabnike, vendar zanjo velja čitalniški red. Poleg knjižničnega gradiva je bil v letu 2005 opravljen popis arhivskih škatel s tipkopisi, časopisnimi izrezki, revijalnimi objavami in članki o pisatelju.

Knjižnica Ivana Potrča je 10. 4. 2012 prejela od sina Matjaža Potrča še del pisateljeve zapuščine. V knjižnico sta gradivo pripeljali Milena Doberšek in Božena Kmetec - Friedl. Zbirka se je obogatila in dopolnila še za 489 knjižnih enot, deset arhivskih škatel rokopisov, tipkopisov, revijalnih objav, plaket, priznanj in odličij. Monografije in periodični tisk smo obdelali v COBISS sistemu in jih zbirki dodali, ostalo gradivo pa smo popisali in arhivirali v arhivske škatle. Slednje se nahajajo v Domoznanskem oddelku, vse gradivo pa je na voljo uporabnikom za raziskovalno delo.

Popisani tipkopisi in nekaj rokopisov predstavljajo vpogled v bogat opus pisatelja. Tipkopisi kratkih novel in drugih aktualnih člankov so bili po večini objavljeni ali v knjižni izdaji ali v časnikih in revijah. Med popisom najdemo tipkopise novel *Fajmošter na Kopišniku*, *Prekleta zemlja*, *Sveti zakon*, *Molčljiva sosed*, *Na verne duše*, *Onkraj zarje*, *Podoba Slave Klavore* in še mnoge druge. Rokopisi so redkeje zastopani, najdemo pa rokopis prvega poglavja drame *Zločin* (6 strani), delovni rokopis drame *Krefli* (13 listov), rokopis drame *Na hudi dan si zmerom sam* (14 manjših listov), *Vrnitev Antona Robide* (10 večjih listov) in še nekatere druge (Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012, škatla št. 1).

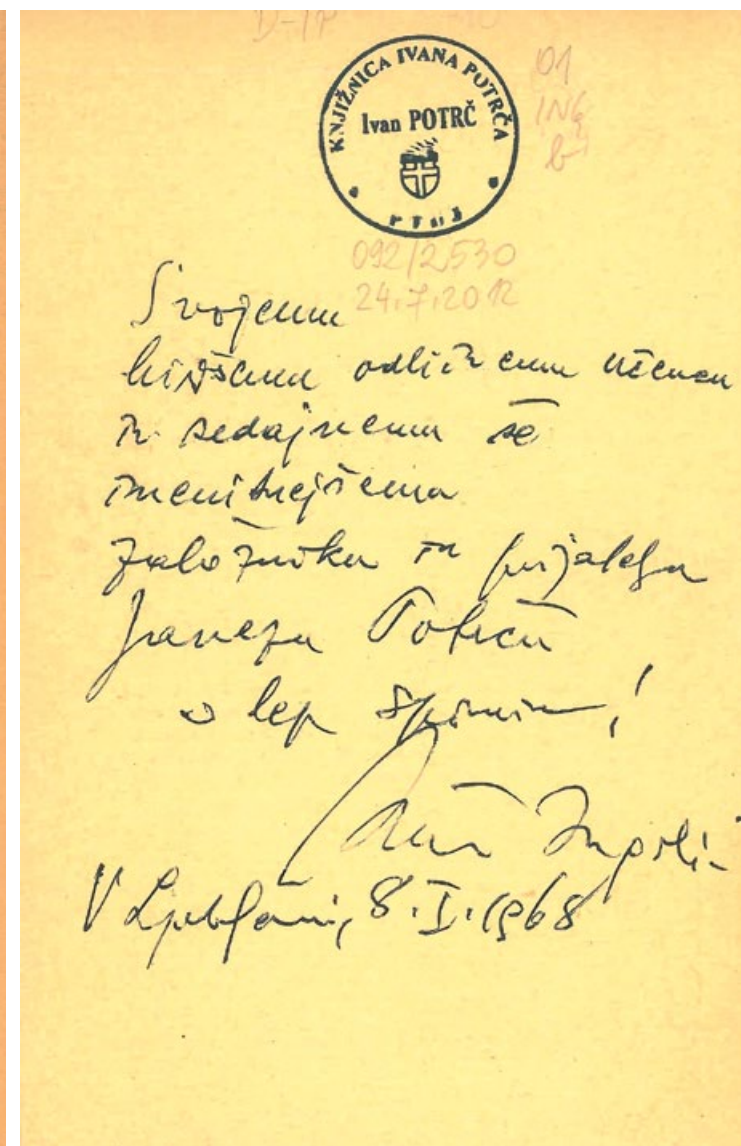
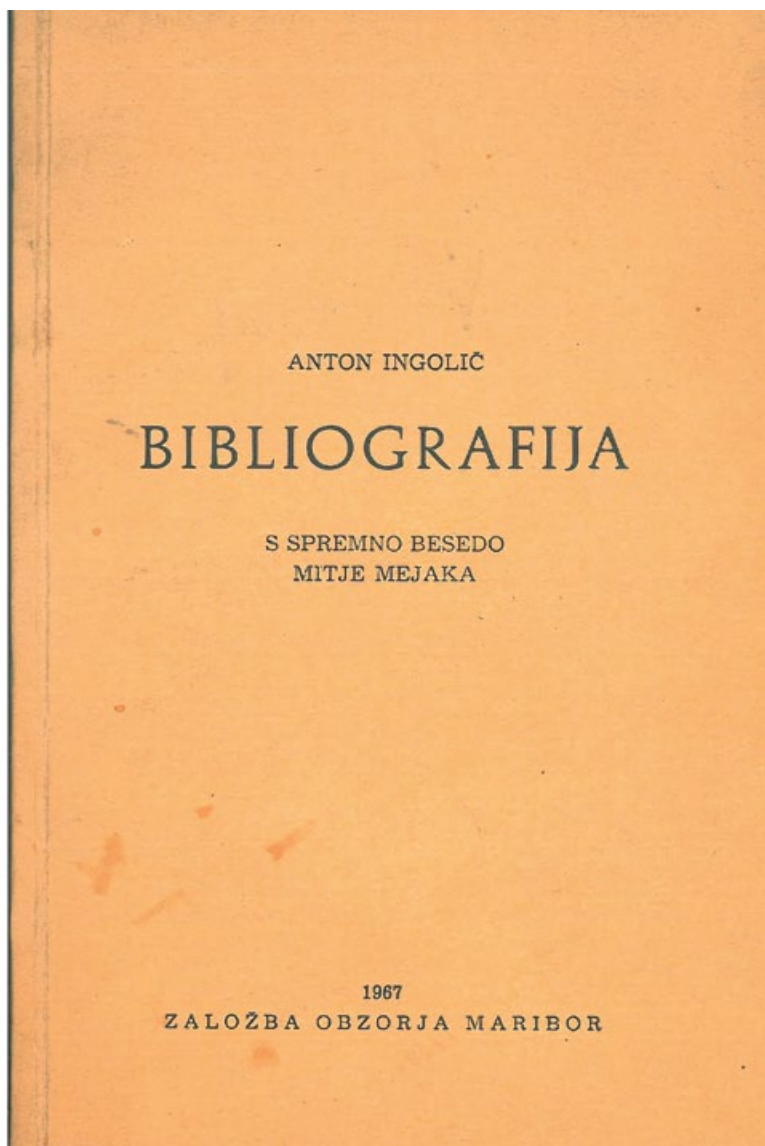
Potrč je napisal tudi več scenarijev. V knjižnici hranimo rokopis scenarija drame *Zločin* na listih manjšega formata, od katerih je 54 listov oštevilčenih in 17 neoštevilčenih. Rokopis scenarija romana *Na kmetih* se nahaja v dveh različnih ovojih. Na prvem piše *Uvod*, v njem je 11 listov, v drugem pa prepis s *Šprahovim ...* in obsega 22 listov (Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012, škatla št. 2). Za mladinski roman *Ko zorijo jagode* avtorice Branke Jurce je Ivan Potrč

napisal scenarij. Tipkopolis scenarija (111 strani) in vso drugo dokumentacijo s korespondenco med Rajkom Ranflom, direktorjem Viba filma Milanom Ljubičem, Branko Jurco in Ivanom Potrčem je knjižnica pridobila z zadnjo donacijo (Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012, škatla št. 8). Mladinski film v režiji Rajka Ranfla je bil posnet leta 1978.

Donacija knjižnega gradiva (489 enot) obsega domačo literaturo, ki je najštevilčnejše zastopana, in nekaj tuje literature v srbskem, hrvaškem, češkem, nemškem in ruskem jeziku. Nekaj teh je tiskanih v cirilici. Tudi tokrat so mnoge knjige opremljene s posvetili, v knjige se je Potrč tudi podpisal in s tem označil lastništvo.

ZBRANA DELA IN POSVETILO PISATELJA ANTONA INGOLIČA

Knjižna zbirka se je obogatila in dopolnila še z zbranimi deli Ivana Cankarja, Ivana Tavčarja, Josipa Jurčiča, Prežihovega Voranca, Srečka Kosovele, Frana Levstika, Antona Tomaža Linharta in Simona Jenka. Pridobili smo snemalno knjigo dramskega dela Zločin po scenariju Ivana Potrča. Avtor snemalne knjige je France Štiglic, nastala pa je okrog leta 1970 (Domoznanski oddelek-Potrč, inv. št. 0922877). Z zadnjo donacijo smo pridobili še eno snemalno knjigo, in sicer Pogibija Djure Djakovića. Avtor snemalne knjige je Miroslav Jokić in je nastala leta 1975, film pa je bil posvečen 45. obletnici smrti Djura Djakovića in Nikole Hećimovića. Besedilo scenarija je dobilo prvo nagrado na avtorskem natečaju za najboljši scenarij na temo NOB in revolucija. Scenarij je narejen po zgodovinski povesti Ivana Potrča Zločin iz leta 1955.

Posvetilo pisatelja Antona Ingoliča: »Svojemu bivšemu odličnemu učencu in še imenitnejšemu založniku in prijatelju Janezu Potrču v lep spomin! Anton Ingolič, V Ljubljani, 8. I. 1968«; Domoznanski oddelek-Potrč, inv. št. 0922530.

Miroslav Jokić

knjiga snimanja

POGIBIJA DJURE DJAKOVIĆA

TELEFILM	-	JADRAN FILM	-	VIBA FILM
Beograd		Zagreb		Ljubljana

OVAJ FILM POSVEĆUJEMO ČETRDESET PETOJ
GODIŠNJICI SMRTI ORGANIZACIONOG SEKRETARA
CK KPJ DJURE DJAKOVIĆA I SEKRETARA CRVENE
POMOĆI NIKOLE HEĆIMOVIĆA 1929 - 1974.

februar, 1975. godina

KNJIGA SNIMANJA "POGIBIJA DJURE DJAKOVIĆA" NASTALA JE NA OSNOVU ISTOIMENOG SCENARIJA, ČIJI SU AUTORI: IVAN POTRČ, MIROSLAV JOKIĆ, DEJAN DJURKOVIĆ, SLOBODAN STOJANOVIĆ. TEKST SCENARIJA DOBIO JE PRVU NAGRADU NA AUTORSKOM NATJEČAJU ZA NAJBOLJI SCENARIO NA TEMU NOB I REVOLUCIJA, RASPISANOM PRI FONDU ZA UNAPREDJIVANJE KULTURNIH DEJATNOSTI SR HRVATSKE, A POVODOM TRIDESETE GODIŠNJICE PRVOG KONGRESA KULTURNIH RADNIKA U TOPUSKOM. OBRAZLOŽENJE ŽIRIJA:

Zagreb, 17. svibnja 1974.

Najbolji tekst u tematskom natječaju odlično pisan scenarij kome je glavna kvaliteta što uz sugestivno vodjenje glavne tragične radnje daje usput i snažan "portret" vremena i režima, te tako pruža izvrsne mogućnosti režiseru, a zbog psihološki dobro postavljenih likova i pravih filmskih dijaloga omogućuje i glumačka ostvarenja. Način pisanja sugerira atmosferu predratnog vremena, ne samo u tematici, već i u karakteru, izvjesnim ekspresionizmom svojstvenim ljevičarskoj umjetnosti tog razdoblja (npr. nakon štrajka labuda u parku, zatim smrt labuda itd.). Tako da bi po tematici i metodi moglo nastati djelo suvremenog filmskog izraza, ali srodno onovremenoj kritički raspoloženoj umjetnosti (Kreža, Grosz, socijalna fotografija itd.). Ukoliko film bude na razini scenarija dobili bismo djelo u evropskim razmjerima značajno kao "žandarski" pendant toliko opjevanim "zlatnim godinama".

Konačno, treba istaći da je uz svu kreativnu preradu glavna snaga scenarija u duboko doživljenoj dokumentarnosti, a način kazivanja gotovo je suzdržan u odnosu na strahotu istine (što je izuzetna kvaliteta, obzirom da se prečesto patetizira). I upravo iz tog aspekta postavili bismo scenaristima dva uvjeta: 1. u koliko je veza Djakovića s osuđenim na vješanje potvrđena dokumentima, odnosno ako su ovaj lik postavili na temelju bilo koje stvarne sudbine da se u filmu spomene i njegovo ime. (Svi likovi u filmu dokumentarno se mogu identificirati, pa bi bilo potrebno da bude i ovaj.) Autori će sami najlakše pronaći neprimjetan i nenametljiv način, budući da tako, kao "usput" i provode kroz čitav film sve što podortava dokumentarnost njihove vizije. Ukoliko je simbol, neka bude tako i tretiran. 2. Da li je govor Djakovića štrajkašima sastavljen na temelju nekog njegova teksta? (što bi bilo dobro), a u svakom slučaju trebalo bi ga, obzirom na dramatiku situacije, skratiti, koncentrirajući se na bitne podatke o uvjetima života radnika tada, koji su odlično odabrani.

Domoznanski oddelek-Potrč, inv. št. 0922875

FAKSIMILIRANA IZDAJA KATEKIZMA AVTORJA PRIMOŽA TRUBARJA

Poleg šestih faksimiliranih izdaj, ki so že bile v Potrčevi zbirki, smo pridobili še faksimile Primoža Trubarja: Catechismus in der windischenn Sprach: sambt einer kürzen Auslegung in gesang weiss. Item die Litanai und ein predig vom rechten Glauben, gestelt, durch Philopatridum Illiricum. Anu kratku Poduuzhene skaterim vsaki zhlouik more v nebu pryti; Ljubljana, Mladinska knjiga, 1970, 244, XXXVI str., zbirka Monumenta litterarum Slovenicarum.

Domoznanski oddelek-Potrč,
inv. št. 0922638

IVAN POTRČ

(1913–1993)

»Človek se velikokrat pobere, prekleje svet in se pobere; sonce, ko da ga ni bilo nikjer več in ko da tudi slutnje ne bi bilo več po njem, to sonce presije skozi črni dan, da je za trenutje, ko da ga je prežgalo. Znenada se zaveš, da si tu in da nič ne pomaga, in kako celo nuje ni, da bi ti naj kaj pomagalo: naprej moraš in naprej, po sončni ali sivi stezi ...« (iz romana *Tesnoba*, 1991).

Ivan Potrč, okrog leta 1970 (foto: arhiv knjižnice).

Ivan Potrč izhaja iz kmečke in mlinarske družine, katere predniki so nekoč prišli iz Češke kot mlinarji. Materi Lizi in očetu Janezu se je rodilo deset otrok, preživelo jih je osem, Ivan je bil drugi po vrsti. Ko je mati umrla, se je oče še dvakrat poročil in v teh zakonih se je rodilo še sedem otrok. Gospodarska kriza ni prizanašala niti Potrčevim, saj je bila kmetija že propadajoča. Mali Ivan je že v rani mladosti moral poprijeti za težka dela na kmetiji: pred šolo napasti krave, pomagati pri oranju, košnji ... Težko življenje malega človeka pa pisatelja ni pustilo neprizadetega in v tridesetih letih prejšnjega stoletja je svoj pogled na življenje izražal z izrazito socialno protestniško literaturo, ki zajema poezijo, dramatiko in prozo. Opisoval je gruntarje, želarje, kočarje, viničarje in dninarje Ptujkega polja, Haloz in Slovenskih goric.

Že kot otrok je na paši rad prebiral knjige. Zelo ga je privlačila dedkova omara s knjigami. Skrivaj je pregledoval knjige in občudoval ilustrirane izdaje Svetega pisma, saj je bila družina tradicionalno verna (Čeh Steger, 2012). V upanju, da bo Ivan postal duhovnik, so ga starši poslali v gimnazijo na Ptuj. V gimnaziji se je vključil v komunistično gibanje in začel prebirati Komunistični manifest in družbeno kritične pisatelje, med drugim Cankarja. Njegovi profesorji so bili Anton Ingolič, Marja Borštnikova, Franc Onič in drugi, ki so intelektualno odločilno vplivali na mladega Ivana (Bohanec, 2002). Bili so levičarsko usmerjeni in kar hitro je spoznal, da z duhovniškim poklicem ne bo nič, saj se ni strinjal s takratno klerikalno politiko. Sam je prvič na pobudo pesnika Franca Oniča, ki je bil njegov profesor biologije na ptujski gimnaziji, v Ljubljanskem zvonu priobčil novelo *Kopači*. Izšla je leta 1933 in je prvo Potrčevo objavljeno delo. Šele kasneje je Potrč že natiskano besedilo popravljal in dopolnjeval.

LJUBLJANSKI ZVON

SLOVENSKA REVIJA

LETNIK LIII

U r e d i l i

BOŽIDAR BORKO, ALFONZ GSPAN

TONE SELIŠKAR

LJUBLJANA — MCMXXXIII

Last in založba „Tiskovne zadruga“, r. z. z o. z. v Ljubljani

Novák najprej v „Přehledu“, „Narodnih Listih“, „Venkovu“ in o leta 1921. v „Lidovih Novinah“ kot literarni referent srečno službo kulturnega posredovalca. S svojimi visokimi zahtevami širi meje češkega leposlovja in smotrno uči, kako je treba dosežati evropsko višino.

Ali pa je mogoče spraviti vse obsežno kritično in slovstveno zgodovinsko delovanje Arna Nováka v tesni kalup pojma leposlovnega tradicionalizma? Nikakor ne: le-ta je samo ena, dasi dovolj tehtna sestavina njegovega široko razčlenjenega duha. Saj je Novák v svoji „Knjigi češke tradicije“ jasno povedal: „Tradicija ni in ne sme biti nič drugega kot pot k samemu sebi, jamstvo varnosti, kažipot k notranji gotovosti; toda koliko poti in sredstev vodi mimo nje k istemu smotru!“ V njegovi močno zapleteni, neverjetno načitani, čudovito absorbirajoči in z neizmerno tenkočutnostjo se prilagojajoči osebnosti zavzemajo poleg tradicionalizma enako tehten pomen in namen *forma filološke, estetske, sociološke in moralne metode*. Le-tem pridružuje ta mojster sinteze in jezika še vizualno stilno načelo, prav posebno pa še glasbeno načelo, ki povsod išče gibanja in ritma, Schopenhauerjevega pravzora vsake godbe, prebujenja volje v zavest in v stvarjalno objektivizacijo.

(Iz češkega rokopisa prevel B. Borko.)

KOPAČI

I V A N P O T R Č

Na zimo so se potegnile koče v dve gubé in odmrle pred svetom. Za ozkimi, zamazanimi in zapaženimi okni so ljudje ^{na kvartali ali pa delci} prekvartali vse dolge, mrzle in lačne dni, preklinjali in se obirali ter hodili ^{po} prosjati po kmetijah. Stare koče z ilovnatimi, blatnimi in mrzlimi tlemi, ki so tako nizke, da se človeku ni mogoče pošteno pretegniti, so bile polne kilavega otroškega vekanja, slabega tobakovega dima in medle vlage, ki se je dvigala od opranih otroških cunj, obešenih nad gašperji ali vdrtimi pečmi.

Na pomlad pa so se koče, razmetane po gričih in klancih, prebudile iz svoje revščine. Iz zakajenih prikletov so se začeli dramiti bajtarji.

Delo se je odprlo. Po goricah se je začela rana kop.

Mimo Jurove viničarije je tekla po plitvem jarku blatna snežnica. Z gorice, ki je visela nad klancem kakor plast sive, umazane zemlje, so se stekale vode. Zgodilo se je, še zdaj pripovedujejo, da je nekdanj, davno že, malo pred trgatvijo, ko se kolje v gorici nagiblje in čaka trgačev, potolkla toča vímenato grozdje in je po tem jarku mimo koče tekla mošt, pomešan z blatom in listjem, brozga, da bi človek preklel vse dneve svojega garanja in upanja, ki so šli v nič.

Jurova družina se je zarila v gorico.

Vseh šestero.

Petero jih je kopalo s krampi in obračalo rjavo zemljo.

Šesti, Ludvik, najmlajši, ki je shodil šele komaj na zimo, se je kobacal po sepu, kamor ga je privlekla mati. — Mati je v jutrih zadnja zapuščala kočo. Zaklenila je vrata in skrila ključ, nato vzela v eno roko kramp, z drugo pa je vlekla za sabo Ludvika. Pod gorico ga je ogrnila s starim očetovim suknjičem in ga pustila samega. — Jutra so bila še mrzla. Ludvika je ščipalo v prste, da se je drl in tulil na ves glas. Pozneje je bilo bolj in bolj toplo in Ludvik je na vreščanje pozabil. Začel je motriti ljudi pri delu in grabo pod seboj. Spodaj, daleč nekje, je zagledal kočo, ki se je izgubljala med golim, rogovilastim sadnim drevjem. Zazdela se mu je tako majhna, hirava, da je veselo zakričal, kakor da bi našel novo igračo.

Krampi pa so zveneli po peščeni zemlji.

Zemlja, ki je skozi noč namrznila, se je mehčala. Umazano blato se je oprijemalo stopal in ljudje so hodili med koljem z nogami kakor s stopami.

Stari Jura je kopal in trebil. Pred sabo je imel svoje ljudi. Ženo, deco: Lojza, Minko, Frančka. Zadaj je ležalo vse vprek razmetano kolje. Oči so mu precenile delo. Čez kakih štirinajst dni bo kop končana.

Letos mu koplje že peti, Franček, ki še ni končal šole. Nekaj mesecev še, pa jo bo končal. Saj ga je že sram hoditi s knjigami zdaj, ko je delo. No, šola ga tako ne bo videla, dokler bo kop. Saj koplje že kakor velik. — Tak otrok zraste kakor goba. V jeseni je že brazdal. Stari je oral za ozimino. Franček je gonil živad. Rekel je otroku, naj pluži; saj se mu je plug kar svetil. Fant se je oprijel pluga kakor klešče. Če bi ne bil na ročajih tako suh les, bi gotovo stisnil vodo iz njih. Skrajja je bila brazda vegasta — šlo je pa'le. Jura mu je govoril in govoril, naj ne drži tako trdo pluga, naj nagne na levo, na pravo. — Zdaj koplje Franček v gorici za petega delavca. Ko bo zrelo seno, bo šel med kosce.

Zadnjo nedeljo je stari bral v časniku:

Iščem viničarsko družino
s petimi delovnimi močmi.
Slovenske gorice.

Petero ljudi pri delu ni kar tako. Stari je ponosen na to.

Franček ve, da nekaj velja. Če človek dela, sme tudi kako ziniti:

„Ti, Minka, ko sem bil jaz v tvojih letih, sem pljuval ogenj. Ti pa se ogrinjaš v tako nerodno ruto.“

„Mati, recite mu, naj vendar že molči!“

„Franček!“

Minka je v osemnajstem letu. Njene roke so žuljave in razpokane od dela, pranja in krampa. Pomladi ji minevajo po goricah med kopjó. Prsi so ji zrasle med delom, da sama ni vedela kdaj. Novo ruto bi rada in bluzo za veliko noč. S to raztrgano obleko tudi ne more več k maši in sploh nikamor. Služit bi šla rada. Pa ne sme. Boji se starega. Oče ji ne reče ničesar več, če mu omenja službo. Povedal ji je le, da ji ni treba več čez prag, če bo odšla in bi se vrnila, kakor se vračajo take. Dva da ne bo redil. — Minka ne ve, kaj bi. Šla bo! Tu ne more več prestajati. Tu ni drugega ko pijanstvo, raztrgane obleke, prepir, štiri dinarje na dan in stradanje. Slabše ne bo nikjer.

Minka ne more cvesti skrita, sama vase, sebi. Rada bi v svet, da bi se razmaknila.

Lojz je Jurov prvi sin. Dela, kakor da bi hotel ves svet obrniti. Mlad človek je vedno tak. Pa se bo že unesel. Tudi mošt vzkipi, zavre in se pozneje poleže. V mladosti je bil stari prav takšen; vsepovsod ga je bilo dovolj. Pa mlada kri se je razmetala po teh goricah, travnikih, njivah in v deco. Lojz je mlad, ne ve, kam bi se del; vse še pleše pred njim. No, čez leta se človek znajde, se naredi in nazadnje mu je vse tako preprosto kakor dan in noč.

Zemlja, ženska, otroci in delo.

To je v človeku. Potem tako živi in se v tem izživljuje.

In Jurova misel se razgubi med kopanjem v zemljo, v katero se je zaril z družino.

Spodaj pod gorico je Ludvik znašal in si nanosil zemlje ter si napravil gredo, malo goričko. V njo je postavil polomljeno kolje in obrezano trsje, ki ga je pobral za kopači. Nato je z zarjavelo motiko svojo gorico prekopal. Delo je bilo težko, naporno, da se je ves oblatil. Zato ga je mati zvečer nabila. — Ludvik je drugo jutro svojo gorico razmetal, in potem se nekaj dni nabiral obrno saradi nje.

In čez štirinajst dni je bila gorica obrnjena.

Zadnji dan je prišel gospodar, neki Nemeč, in jim dal pijače, kolikor so je zmogli. Nato jih je izplačal.

Štiri dinarje na dan. Franček dva dinarja.

Stari je bil pijan in se ni mogel krotiti.

Ludvik je drugo jutro svojo gorico razmetal, in potem se nekaj dni nabiral obrno saradi nje.

„Franček, dva dinarja! Saj je otrok delal na vse pretege. — No, Minka ni najboljši delavec, dekle je dekle in mati je tudi bolehná; še jaz sem že tako...“

Drugi dan se je Jura streznil. Hodil je okoli z nadeto glavo. Ob vsem se je obregal. Nekaj se mu je zadiraló, nečesa ni mogel doumeti. Govoril ni z nikomur, kaj šele, da bi koga pogledal.

„Tak otrok, Franček, ti dela, kar se dá. Vso svojo moč, vsega se je vrgel v kop. Ali ni dal gorici več ko jaz? In je izprosjačil komaj dva dinarja na dan.“

Gospodarju, meščanu, ni bilo po volji:

„Zdaj mi bodo že šolarji kopali, še šolarjem naj plačujem?“

Jura pa ve, da so te gorice že nekaterikrat prekopalí šolarji. Še sam je hodil kopat. Pustil je šolo in je kopal, da je dobil za žulje nekaj drobiža. Pa ni zato tekel nič slabši mošt.

Pogledal je čez sebe.

„Vse življenje se že peham v ta breg, vsega sem se že razmetal vanj, pa kaže, da bom prosjačil na starost, da sem premalo garal v najboljših letih. Z ženo sva živela: delala in rodila; nihče ni mislil na stare dni. Bil bi greh. — Proti koncu pa se ti jamejo roke tresti, da te je sram. Prejemaš plačo kakor miloščino in se bojiš gospodarjeve besede, ki bi ti povedala, da nisi več za delo, da si v napoto in nadlego, da ostani rajši doma in da pojdi iz kočé. — In otroci silijo z doma.“

Stari se boji, da ne bi ostal sam z deco. Žena je tudi že izdelana. Uregne se, da bo moral iz bajte. Kdo ga bo vzel pod streho?

Jura hodi, tuhta in se ne more deti nikamor.

Nad bajtarji se zbirajo oblaki. Domači ne pričakujejo ničesar dobrega. Žena se boji. Pozna moža. Ve, da se bo vse to še danes izlilo: stari se bo napil in bo vzbesnel.

To ima že iz mlada. Bil je še fant, ko je včasí tako razgrajal, da so ga morali zvezati. Polona je to vedela. Tiščalo jo je, ko je šla k poroki, pa ga je le vzela. Nikoli ni pričakovala nič dobrega. V mladih letih so jo pretepalí starši, pozneje, še preden ga je vzela, pa fant.

Jura je bil za pastirja. Pasel je na gmajni, se pretepal, počenjal vsega vraga in pozabljal na živino, da mu je zašla v škodo. Dobil ga je gospodar in ga pretepel. Gospodar je bil velik, kosmat človek, brki so mu bili pobešeni čez ustnice, bil je vedno nasajen, se drl nad hlapci, z žensko se nista trpela, otrok ni imel in še drugih ni trpel. Jura je v jeseni pasel na travnikih. Jesenske paše so dolge. Živina je na pokošeninah od pol dneva do večera. Pastirji kradejo in pečejo krompir in kostanj. Zgodilo

nikomer

ter

271

Ljubljanski zvon,
letn. 53, Ljubljana, 1933,
str. 268–276,
s Potrčevimi
vidnimi popravki
Domoznanski
oddelek-Potrč,
inv. št. 0920266.

Šolanje na ptujski gimnaziji se je zanj slabo končalo, saj je moral šolo zapustiti in to nekaj mesecev pred maturo. V letu 1934 je bil zaradi trošenja letakov proti oblasti kralja Aleksandra kar enajst mesecev zaprt v ljubljanskih zaporih. Istočasno je bil z njim zaprt tudi Dušan Kveder (Čeh Steger, 2012). Za Potrča je zapor pomenil konec študijskih let. V zaporu je pisal literarne črtice o domači revščini, njegovo revolucionarno spoznanje pa je s to življenjsko izkušnjo še bolj dozorelo. V ječi so začeli nastajati Kočarji. Sprva je bil strašno obupan, saj je bil tik pred maturo in se mu je zdelo, da se mu podira svet. Dobil je nekaj papirja in začel pisati kočarske novele Pastirja, Deklo Hano in druge. Knjiga Kočarji in druge povesti je izšla šele po drugi svetovni vojni leta 1946 v izdaji Slovenskega knjižnega zavoda.

Po prihodu iz zapora je živel najprej v Celju, nato pa v Rušah pri družini prve žene Ljube Skornšek. V Rušah je bil povezan z ruškimi delavci in je zanje napisal himno z naslovom Sinoči me dekle je vprašalo. Himno je uglasbil Ubald Vrabc in je bila objavljena v Naših zborih leta 1966.

9. XII '33 - prišel 03. Zulu!

Ivan Potrč:

Sinoči me dekle je vprašalo

Mešani zbor

Zmerno Mm. 72 Ubald Vrabc

1. Si - no - či me de - kle je vpra - ša - lo,
2. - no - či me že - na je vpra - sa - la, za - za -

1. baj, zabaj, za baj, za - baj?
2. so tak mr - tve te mo - je o - či?
sem tak tih vse te za - dnje no - či?

1. je raz lit po do li - ni, luč mo - jih o - či
2. mi na plju ča je le - gel, v u - tru je - ni gla -

1. luč mo - jih o - či
2. v u - tru - je - ni gla -

1. pla - me ni iz pe - či. 2. Si -
2. vi be se da mol - či. 3. Si - no - či me

NAŠI ZBORI XVIII/1966 št. 1

V notni na platnicah je v oklepaju naveden
avtor teksta in nako posem. Pa je prva (str. 1-2)
in avt. teksta je Ivan Potrč

de - te je vpra - ša - lo, za - kaj, za - kaj so tak tr - de te

težke dla - ni? ker ra - de bi nov svet zgradi - le, ker kaj, za - kaj?

ra - de bi nov svet zgradi - le, da te - bi bi sonce ker ker ra - de bi nov svet zgradi - le, ker

te - bi bi sonce si - ja - lo vse dni, ra - de bi nov svet zgradi - le, si - ja - lo vse dni, da ra - de bi nov svet zgradi - le, ker ra - de bi nov svet zgradi - le, ff

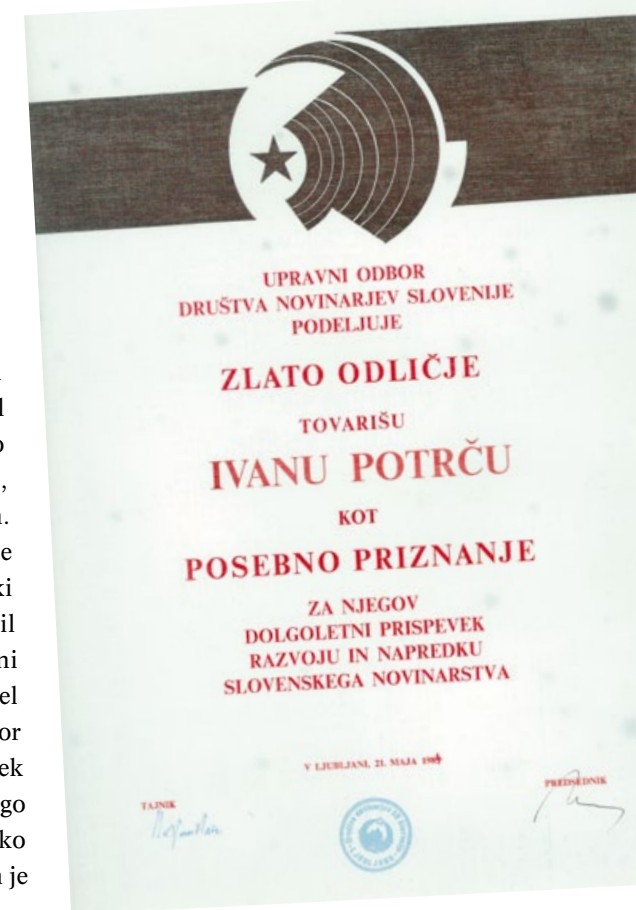
te - bi bi son - ce si - ja lo vse dni.

Ivan Potrč:
Sinoči me dekle je vprašalo;
Knjižnica Ivana Potrča Ptuj,
Domoznanski oddelek;
Popis donacije Potrč,
10. 4. 2012, škatla št. 1,
popis št. 26.

Ivan Potrč je pisal v literarnih branjih po šolah za mladino: »Je bil čas, ki sem ga je preživel v Rušah čas, ko me je začela pisateljsko osvajati nikoli napisana a tudi nikoli do kraja pozidana kobanska koč izhiranega starega komunarda Lovrenca Trobentarja – tistega ruškega štikštofarskega delavca, ki je propadel z ruško agrarno reformo ter se zatem z ženo umaknil v kobansko strmino, da bi otrokom pozidal dom na sončni kobanski strmini, da je zatem v tisti strmini tudi izhiral – do zadnje ure pa ni nehal prebirati Cankarjeve knjige: bila mu je zadnja resnica, zadnja vera in zadnje upanje.« (Popis donacija Potrč, 10. 4. 2012, škatla št. 1, popis št. 32)

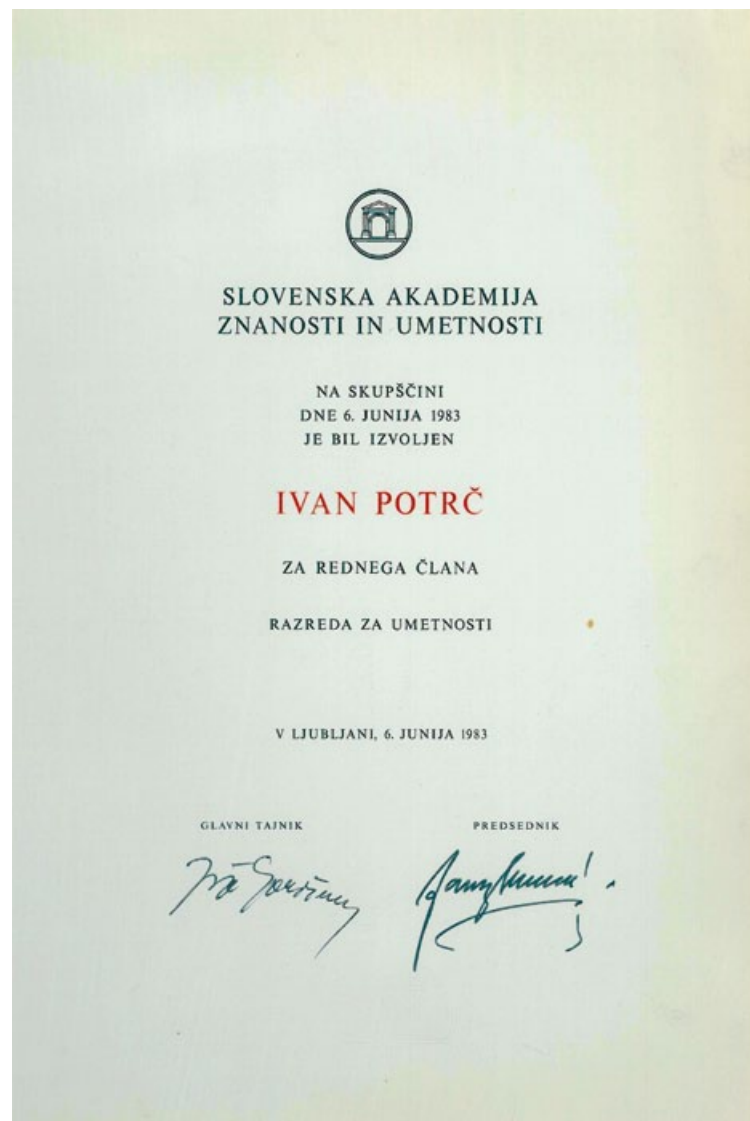
S skupino ruških delavcev in zagorskih ter velenjskih rudarjev je bil aretiran in odpeljan v Mauthausen. Od teh aretiranih in zajetih jih je dve tretjini pomrlo. Ivan Potrč je bil pomladi leta 1942 izpuščen, ko je Hitler Štajersko priključil rajhu. Njegova vrnitev je zbudila nezaupanje v tedanjem komunističnem političnem vrhu. Ob vrnitvi v partizane leta 1943 je bila zanj poslana celo depeša o likvidaciji, ki pa se na srečo ni uresničila.

Ko je bil v Beli krajini v partizanih, je bil leta 1944 izvoljen za prvega predsednik Društva slovenskih novinarjev in propagandistov. Kot novinar se je prvič redno zaposlil leta 1938 pri mariborskem Večerniku. Napisal je mnogo literarnih in umetnostnih poročil, gledaliških kritik, reportaž s popotovanj, zapiskov iz sodiščnih dvoran. Krivdo prestopnikov je naslikal kot posledico socialne stiske – nastajale so socialne črtice. Politične dogodke, ki so nakazovali vdor Hitlerja in prikazovali grozo, je zakril in prenesel na Kitajsko. Kitajske novele so izšle v knjižni izdaji leta 1983 (Janež, 1957). Za novinarsko delo je prejel dve nagradi. Prvo mu je 21. maja 1984 podelil Upravni odbor Društva novinarjev Slovenije za njegov dolgoletni prispevek pri razvoju in napredku slovenskega novinarstva. Drugo spominsko listino za požrtvovalno in uspešno novinarsko in propagandno delo med narodnoosvobodilnim bojem je prejel maja 1985 ob 40-letnici osvoboditve.

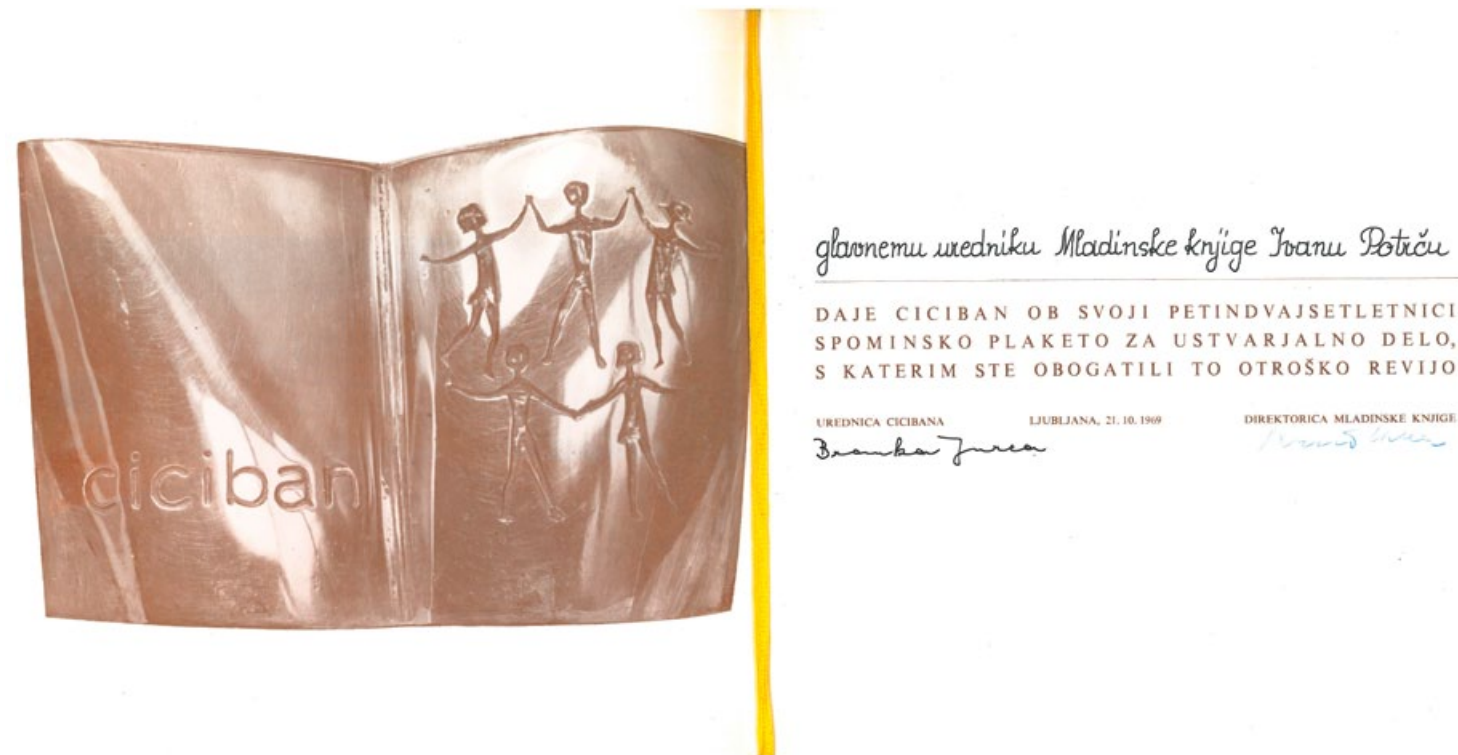
Zlato odličje kot posebno priznanje za njegov dolgoletni prispevek pri razvoju in napredku slovenskega novinarstva; Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012; fond Plakete v tulcih, popis št. 7.

Že med vojno se je začela njegova uredniška pot. Bil je urednik in sodelavec Ljudske pravice, Domovine in Borbe, sodeloval je tudi pri Novi Makedoniji. Leta 1947 se je zaposlil pri Mladinski knjigi, kjer je bil založniški urednik. Med slovenskimi pisatelji je bil tisti, ki je vzpodbujal k nastajanju mnogih literarnih del. Mlajši avtorji so pisali pod njegovim mentorstvom. Povesod je pokazal veliko mero aktivnosti, tako v Slovenski akademiji znanosti in umetnosti, v Društvu slovenskih pisateljev, Prešernovi družbi in še mnogih drugih. Slovenska akademija znanosti in umetnosti ga je leta 1977 imenovala za izrednega člana, leta 1983 pa je postal njen redni član.

Imenovanje Ivana Potrča za rednega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti; Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012; fond Plakete, priznanja, odličja, škatla št. 10, popis št. 13.

Kot glavnemu uredniku Mladinske knjige sta mu uredništvo revije Ciciban in revija Pionir leta 1969 ob svojih petindvajsetletnicah delovanja podelila spominsko plaketo.

Spominska plaketa za ustvarjalno delo pri bogatenju revije Ciciban; Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012; fond Plakete, priznanja, odličja, popis št. 1.

pionir
onir
nir
ir
r
ir
nir
onir
pionir

Spominska plaketa za ustvarjalno delo pri bogatenju revije Pionir; Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012; fond Plakete, priznanja, odličja, popis št. 2.

Za svoje delo je prejel še številna druga priznanja in nagrade. Odlikovan je bil z redom dela z rdečo zastavo, bil je nosilec reda Socialistične federativne republike Jugoslavije s srebrnim vencem in redom zaslug za narod z zlato zvezdo.

Zelo obširno je njegovo družbeno in politično delo. Dvakrat je bil narodni poslanec za ptujsko pokrajino, prav tako je bil dvakrat izvoljen za člana Centralnega komiteja ZKS. Bil je delegat na kongresih ZK Slovenije in na kongresih pisateljev Jugoslavije doma in v tujini.

Dva mandata je bil predsednik Društva slovenskih pisateljev, prvič izvoljen leta 1944 in drugič med letoma 1974–1978.

Slovensko društvo Ivana Cankarja z Dunaja mu je kot predsedniku Društva slovenskih književnikov podelilo spomenico ob proslavi 100-letnice rojstva velikega slovenskega pisatelja Ivana Cankarja.

Štiri leta je bil predsednik Prešernovega sklada, od leta 1978 pa predsednik Prešernove družbe v Ljubljani. Občni zbor Prešernove družbe je Ivana Potrča leta 1984 izvolil za častnega člana. S tem priznanjem so mu izkazali hvaležnost za njegovo dolgoletno vodenje Prešernove družbe in za prizadevno spodbujanje in razvijanje slovenske leposlovne ustvarjalnosti.

Red dela z rdečo zastavo; Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012; fond Plakete, odličja, v rdečem tulcu, popis št. 5.

Red Socialistične federativne republike Jugoslavije s srebrnim vencem; Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012; fond Medalje, odličja, popis št. 6.

Red zaslug za narod z zlato zvezdo; Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012; fond Medalje, odličja, popis št. 5.

Spomenica ob proslavi 100-letnice rojstva velikega slovenskega pisatelja Ivana Cankarja; Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012; fond Plakete, priznanja, odličja, popis št. 4.

Imenovanje Ivana Potrča za častnega člana Prešernove družbe; Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012; fond Plakete v tulcih, popis št. 3.

Devet let je bil predsednik Kurirčkovega sklada. Leta 1985 je Ivan Potrč prejel najvišje odličje za umetniško ustvarjanje, in sicer priznanje partizanskega kurirja ter leta 1987 odličje Festivala Kurirček Maribor. Knjižnica hrani nagovor Pozabljene partizanske pravljice, avtorja Frančka Bohanca ob razglasitvi izida natečaja v okviru XXIII. festivala Kurirček v Mariboru. V nagovoru avtor govori o Potrčevih pravljicah o Vanču, ki so nastajale med drugo svetovno vojno. Šele nekaj desetletij kasneje lahko trdimo, da gre za umetnine, ki se po svojem idejno-estetskem dometu lahko primerjajo samo z največjimi dosežki slovenske partizanske kulture.

Odličje Festival Kurirček Maribor; Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012; fond Medalje odličja, popis št. 7.

Iz nagovora ob razglasitvi izida natečaja v okviru Festivala Kurirček v Mariboru. Literarno nagrado je prejel Ivan Potrč.

PRAVLJICE
O VANČU

F. B. Bohanc

30

POZABLJENE PARTIZANSKE PRAVLJICE

Prešestokrat se dogaja, da si besedna umetnost, napisana za otroke in predmladostnike, ne pridobi v kulturni zavesti glednega mesta, ki ga zasluži. Najsi je v našem stoletju literarno-teoretičnem naziranjju obveljalo, da otroška in mladinska literatura enakovredno z drugimi zvrstmi upodabljata z umetniško govorico, ki je le ona, zunanji in notranji človekov svet, se še, vedno ne moreno ubraniti predsodkov, da je oblikovanje za mlade le v nižji kategoriji lepостnih stvaritev iz pr prostega razloga, ker otroški prejemnik v razliko od odraslega le delno razpolaga z izkušnjami o resničnosti, torej so njegove idejno-~~estetske~~ estetske pod zavrnijo razvitih čustvenih, razumskih, jezikovnih in še kakšnih zmožnosti uvidevanja in sprejemanja. Otrok in predmladostnik nista sposobna, tako menijo nekateri, ko pretiravajo z imitacijo odraslih, da bi bogatila z umetno besedo dovoljni meri oživljanje samega sebe oziroma okolja.

Mnogo tega potrjuje usoda Potrčevih pravljic o Vanču. Pravljice so nastajale med drugo svetovno vojno in šele sedaj po pretoku nekaj desetletij lahko z razčlenbo odkrivamo, da gre za umetnine, ki se po svojem idejno-estetskem dometu lahko primerjajo samo z največjimi dosežki slovenske partizanske kulture. Nestale so v preprostosti, a živi dikociji iz na novo nastajajočega in stišno očiščujočega sveta, kjer so se rojevale tudi najčistnejše Kajuhove lirске podobe. V njih je najti mesta s svojsko baladno grozljivostjo Kateja Bora, Petra Levca, Jožeta Udeviča, Geneta Vipotnika in še in še. Iz Potrčevih pravljic odzvanja meditativni menento, značilen za Kochekovo dnevniško tovarišijo. Ob pisanju pa njihov avtor ni pozabil na svoj izrazit dramaturški talent, naj se je v pravljicah o Vanču ubesedilo spopadanje dobrega z zlim, vodilnim gibalom vsega partizanskega odprkega opusa ob Mileto Klopčiču do Vitonila Zupana. Vendar le ne smemo pozabiti, da so Potrčeve pravljice dobile svojo samostojno izdajo šele v zdajšnjosti. Izšle so v Matjaževi knjižnici v Ljubljani z letnico 1983.

Nastajanje Potrčevih pravljic potrjuje silo in močeto dejanje slovenskega osvobodilnega boja, oboren na pristno značrive predstavniki in domišljijasti svet ljudi, ki so boj neposredno doživljali v sebi in ga na svojski način, kot tudi dejanski vojaški revolucije, spontano

NAPISAL IVAN POTRČ
PRAVLJICA O VANČU

ILUSTRIRAL IVE ŠUBIC
PARTIZANSKA KNJIGA, LJUBLJANA 1973 | PARTIZANSKA KNJIGA, LJUBLJANA

Ivan Potrč: Pravlјica o Vanču,
Partizanska knjiga,
Ljubljana, 1973;
Domoznanski oddelek-Potrč,
inv. št. 0922968.

Franček Bohanc:
Pozabljene partizanske pravljice,
tipkopis, 8 listov,
Popis donacije Potrč,
10. 4. 2012, škatla št. 1,
popis št. 30.

Pisatelj Ivan Potrč je slovenski prostor pomembno zaznamoval z izrazito socialno protestniško literaturo in je med vodilnimi pisatelji socialnega realizma pri nas. V književno dogajanje je posegal z družbeno kritičnimi spisi. Nastopal je kot zagovornik splošnih človečanskih vrednot proti družbeni izrojenosti.

Že v tridesetih letih prejšnjega stoletja so njegova pripovedna in dramska dela vzbudila pozornost in priznanje pri narodih takratne Jugoslavije. Potrčeva dela so prevedena v kar nekaj jezikov: v češčino, angleščino, hrvaščino, ruščino in še mnoge druge. V naši zbirki hranimo v češki jezik prevedeno delo Onkraj zarje, češki naslov se glasi Poslouchej řeku. Onkraj zarje je v češčino prevedel František Benhart. Za prozno delo Onkraj zarje je pisatelj prejel nagrado vstaje slovenskega naroda, ki mu jo je 21. 7. 1967 podelil Republiški odbor Zveze združenj borcev NOV Slovenije. Priznanje in avtorjev tipkopijski popis novele je knjižnica prejela z donacijo 2012.

Ivan Potrč:
Poslouchej řeku (Onkraj zarje),
Praha, Odeon, 1980;
Domoznanski oddelek-Potrč,
inv. št. 0921300.

Ne, to zlato življenje, še tako zlato, je vselej tudi neusmiljeno, nikoli ne priznese, do kraja izterja.

Vselej sem bil rahlo vznemirjen, ko sem se odpravljaj ali se odpravil k Míčíkinim; tja me je odnašalo to, kar ni bilo nikoli do kraja doživeto, upanje, ki nikoli ne ugasne, kakor nikoli ne zemre spomin, ko srce ni bilo potešeno, znova in znova zaživi... - - da sem odhajal potem vselej malce nesrečen, ne malce - huje in huje; bilo je, ko da bi se vračal na pogorelo domačijo in ko da bi si vselej vnovič zaželel, da bi me pozdravile razcevele pelargonije, da... da bi se potlej vselej kruto srečal ali srečeval z vse bolj in bolj zraslim pogoriščem ter odhajal na novo in huje nesrečen - to noro srce, dokler poganja kri, ne prestane in ne prestane upeti.

Bil je Míčík^{ón} glas, bil je ves tekšen, kakor je bil ob prvem snidenju, enako je pel, enako je zatezal, tudi za troho ga niso načela leta - in enako me je vznemiril ko prvokrat. V vročem letenskem soncu sem prinesel plužno železo ter ves mlahav od pripeke in poti s^{em} z njiv obstal v lopi pred kovačijo ter čakal, da bi Tikvič odpel s kladivom po nakovalu in da bi me potem zagledal, ko je prihitela iz hrama Míčíka, zajela iz studenca pred kovačijo, me šele zdaj zagledala in se tudi že začudila:

"Janžek - ti si prišel k nam? Ti si prinesel železo? Kaj orjete? Ti že vse pomagaš, ne? Joj, kako si priden, bolj ko naši; naše imata stek in mamika samo za jezo pri hiši - v kovačijo še nobeden pogleda ne, stek mora vse sam - a ne, stek?"

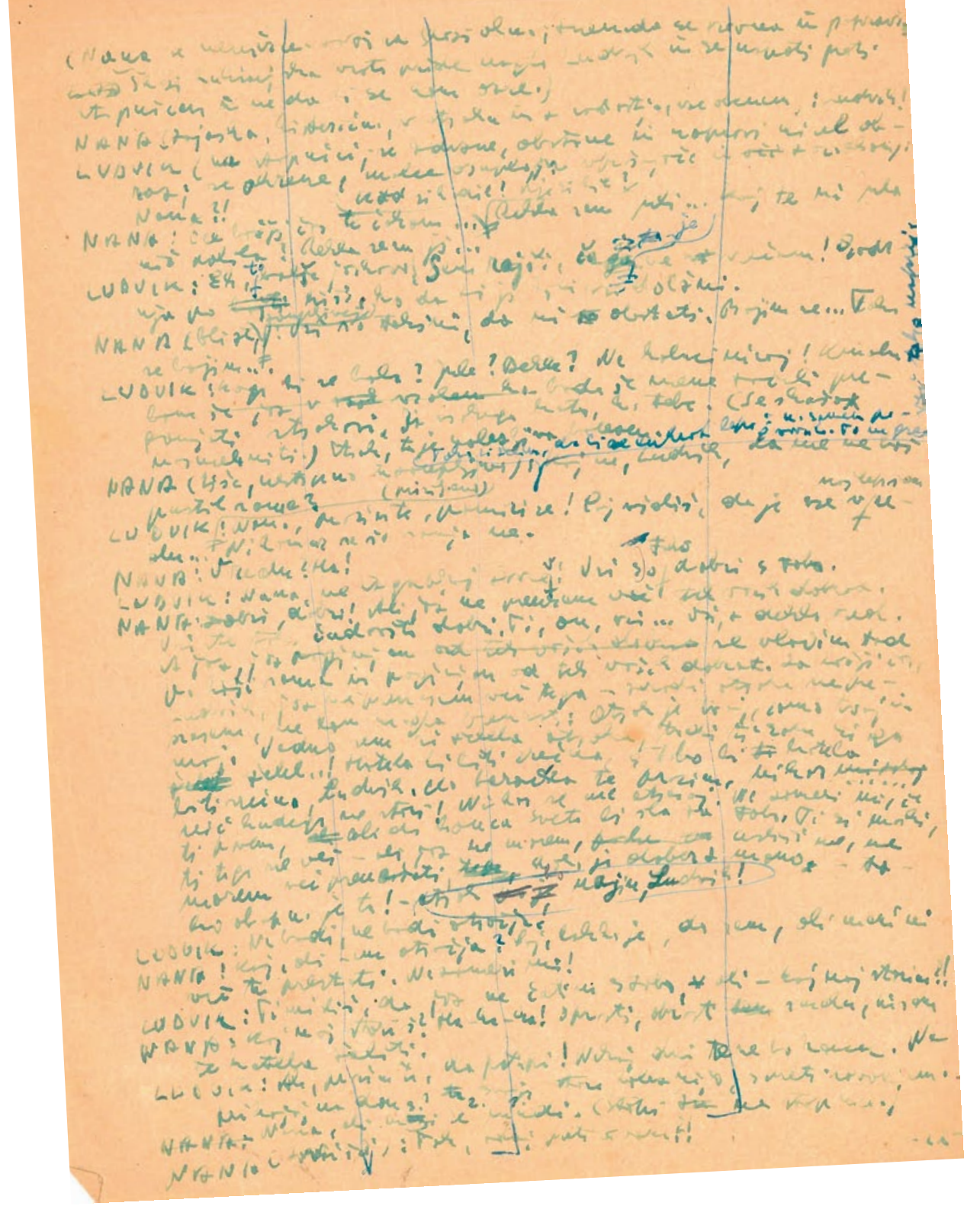
Atek je vtem odložil kladivo, pritisnil dva ali trikrat na meh, me zagledal in stopil v lopo; potegnil je z rokama po predpasniku, ko da bi si jih hotel pobrisati, mi vzel železo ter ga na dlani potežkal, ko da bi cenil: bi nategnil železo ali bi določil? - saj, do kraja smo ga zglodali, splažili! - rekel pa ni nič. Kolikor mi je ostal v pomnjenju, bi lahko zapisal, da ni nikoli nič govoril, ker tudi nategniti, prezgovorne ženske je imel pri hramu; samo smehljal se je, si po pravljaj ali si pridvigoval brke z rokama, obrnjenima nazaj, in se še in še nasmešnil - odgovoriti ali kaj povedati, ne, to pa ni utegnil.

"Ali ne, atek, da mu boš kar^{koj} zostril, da ne bo še enkrat hodil, v takšni vročini? Ali ne atek, kakšnega ~~xx~~ pridnega fanta imajo mlinarjevi - naši ti že vode ne prinesejo, a inamo ⁱⁿ ~~xxx~~ hranom vodo. No, Janžek, le priden ostani pa še pridi kaj! Atek, ti pa mu hitro napravi..."

Republiški odbor ZRBZ Slovenije je Ivanu Potrču podelil nagrado vstaje slovenskega naroda za leto 1967 za zbirko novel Onkraj Zorje; Knjižnica Ivana Potrča Ptuj, Domoznanski oddelek, Fond Popis Potrčeve zapuščine, 10. 4. 2012, popis priznanj posebej v mapah, št. 3.

Pisatelj Ivan Potrč je dvakratni prejemnik Prešernove nagrade. Leta 1947 jo je prejel za dramo Kreflova kmetija, ki sodi med njegova najpomembnejša dramska dela. Trilogija opisuje razmere na domačem gruntu in gruntarstvu. Za prvo dramo iz trilogije o Kreflih je že pred vojno dobil nagrado mariborskega Umetniškega kluba. Trilogija zajema tok življenja več generacij na kmetiji. Izpovedna resnicoljubnost ne prizanaša niti protagonistom niti silam, ki so posegale v življenje ene same kmečke hiše. Prva drama Kreflova kmetija je bila napisana leta 1937 in tudi prepovedana z obrazložitvijo, »da ruši stebre kmetstva«. Drama je postavljena v čas ekonomskega liberalizma in čas desetletja pred drugo svetovno vojno. Druga drama Lacko in Krefli, nastala leta 1948, prikazuje razmere nemške okupacije in njenega nasilja, tretja drama Krefli iz leta 1952 pa se dogaja po vojni v času kolektivizacije in nacionalizacije kmetijskih posesti.

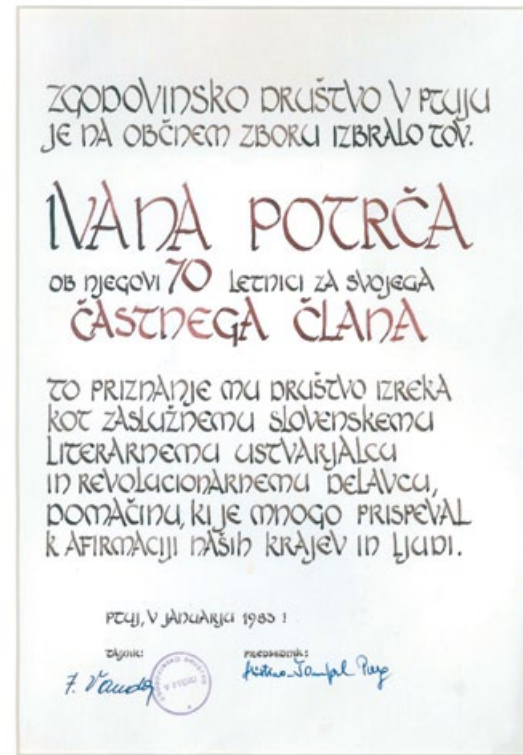

[Handwritten text in Slovenian, likely a letter or document related to the award ceremony. The text is dense and cursive, covering most of the page.]

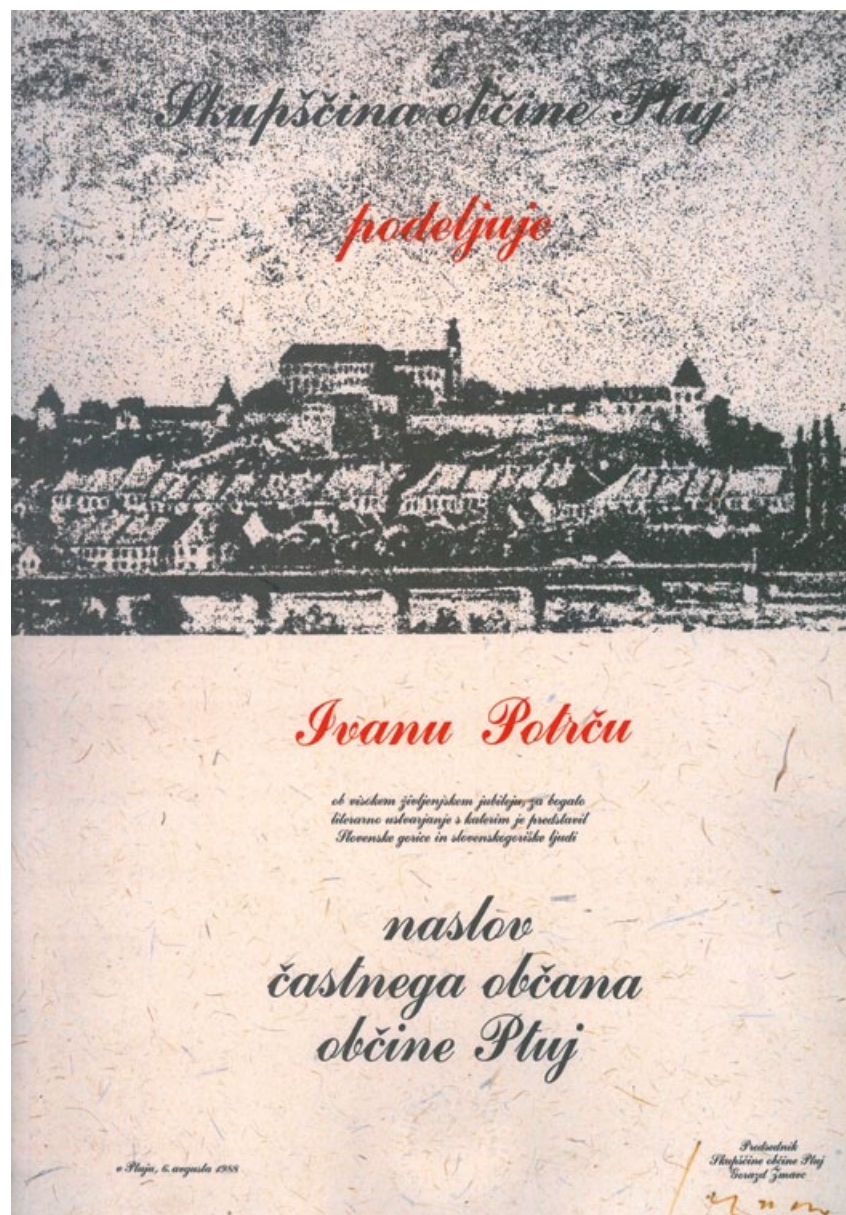
[Small handwritten note in the bottom left corner:]
 Ivan Potrč

Ivan Potrč:
 Na kmetih,
 Fond Domoznanski
 oddelek Donacija Potrč
 10. 4. 2012,
 delovni rokopis, škatla
 št. 1, 5 večjih in
 2 manjša lista,
 popis št. 22.

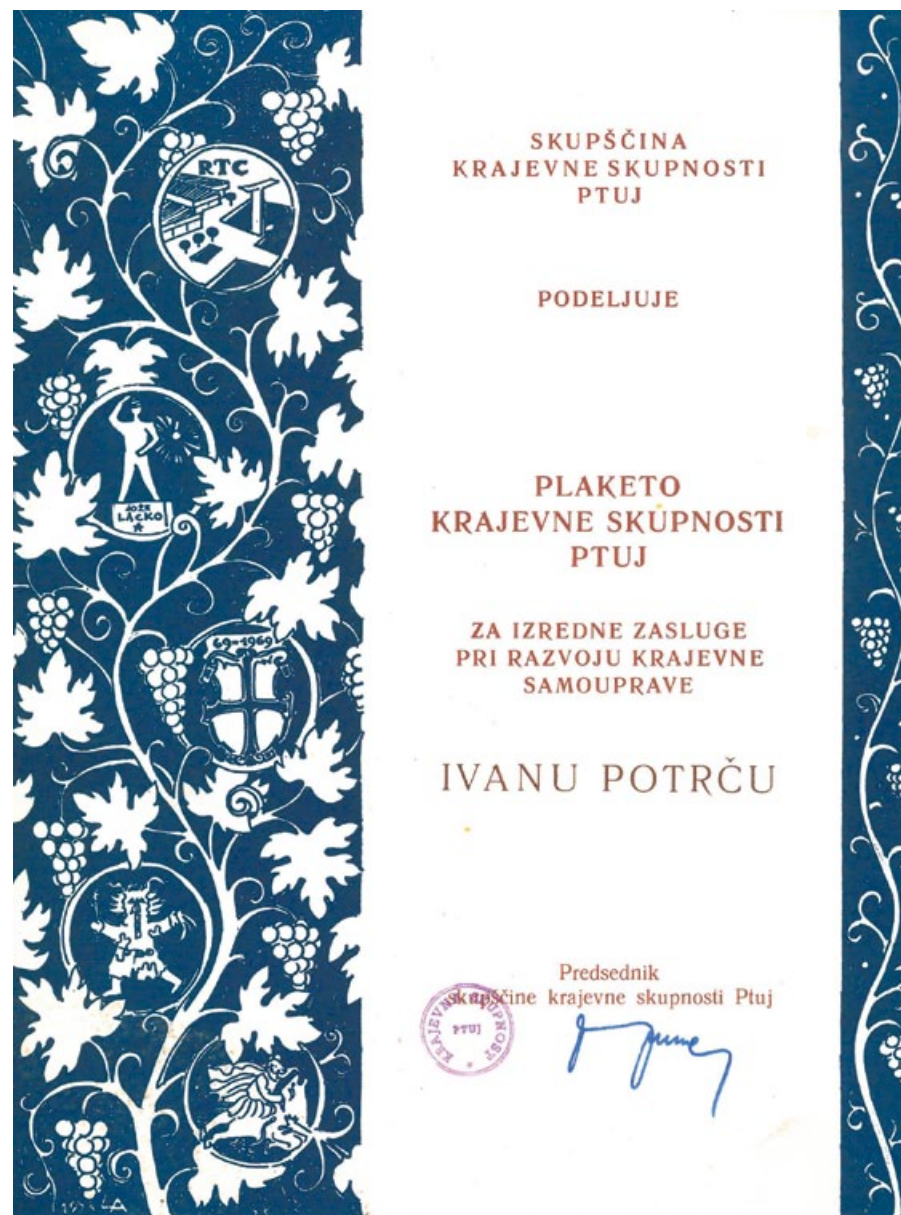
Poleg že naštetih priznanj so med donacijo tudi tista, ki jih je prejel v rodnem Ptujju. Ob visokem življenjskem jubileju mu je Skupščina občine Ptuj podelila zlato plaketo občine. Prejel jo je 8. avgusta 1983. Skupščina občine Ptuj mu je podelila naslov častnega občana občine Ptuj 6. avgusta 1988. Naslov je prejel ob visokem življenjskem jubileju za bogato literarno ustvarjanje, s katerim je predstavil Slovenske gorice in slovenskogoriške ljudi slovenski javnosti. Skupščina krajevne skupnosti Ptuj mu je podelila plaketo za izredne zasluge pri razvoju krajevne samouprave. Zgodovinsko društvo v Ptujju je na občnem zboru (januarja 1983) Ivana Potrča izbralo za svojega častnega člana in mu priznanje podelilo kot zaslužnemu slovenskemu literarnemu ustvarjalcu in revolucionarnemu delavcu, domačinu, ki je mnogo prispeval k prepoznavnosti naših krajev in ljudi.

Imenovanje Ivana Potrča
 za častnega člana
 Zgodovinskega društva v Ptujju
 ob njegovi 70-letnici;
 Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012;
 fond Plakete, priznanja, odličja,
 škatla št. 10, popis št. 6.

Naslov častnega občana občine Ptuj; Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012; fond Plakete v mapah, popis št. 4.

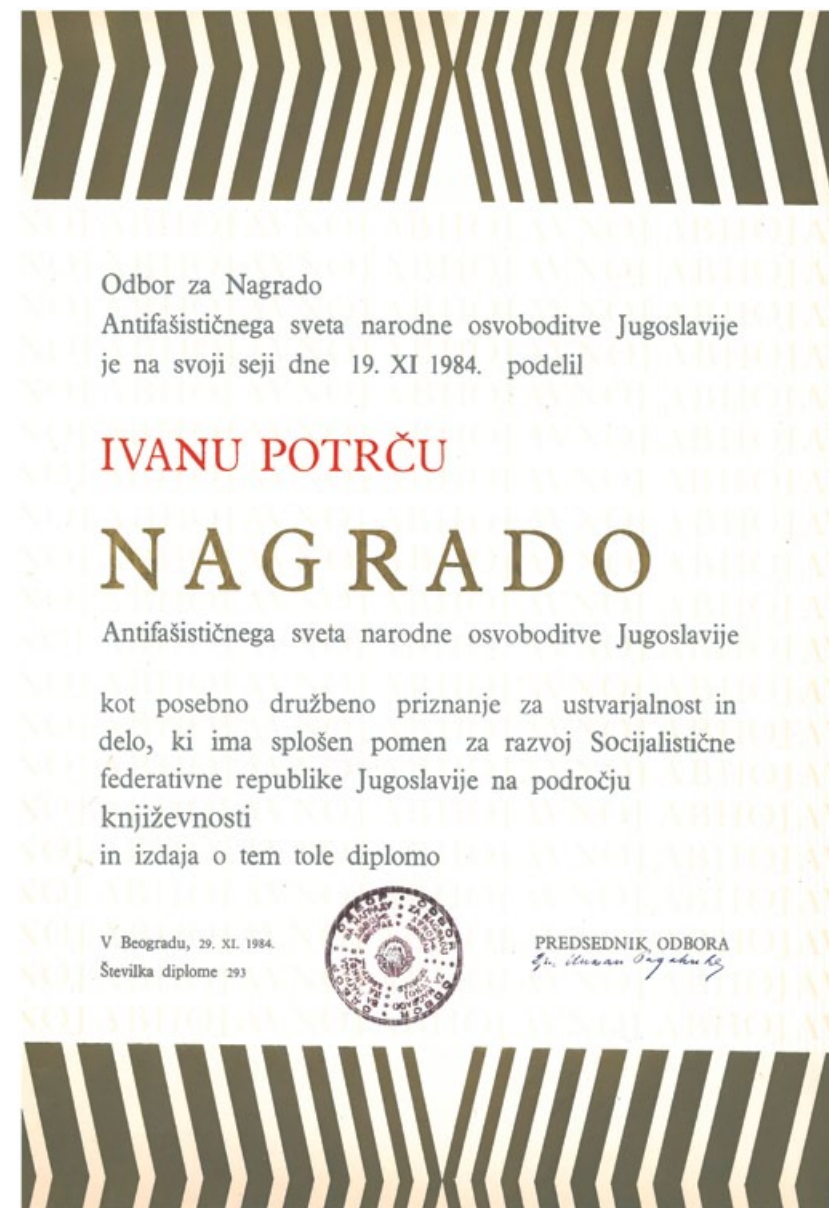

Plaketa Krajevne skupnosti Ptuj za izredne zasluge pri razvoju krajevne samouprave; Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012; fond Plakete, priznanja, odličja, škatla št. 10, popis št. 8.

ZAKLJUČEK

Ivan Potrč je eden najbolj uspelih slovenskih in jugoslovanskih pisateljev in dramatikov, kar potrjuje najvišje državno priznanje AVNOJ-a. Nagrado je prejel kot posebno družbeno priznanje za ustvarjalno delo, ki ima splošen pomen za razvoj na področju književnosti.

Za Ptujčane, predvsem pa za knjižnico, ki se po njem imenuje, ima Ivan Potrč poseben in velik pomen, saj opisuje naše kraje, našega kmečkega človeka in njegovo uborno življenje. Opisuje viničarje, kočarje in dninarje, socialno najšibkejšo skupino ljudi Slovenskih goric, Haloz in Ptujkega polja, ki je delala za zemljiško gospodo in ji v znak spoštovanja poljubljala roke ter se ji klanjala. Ker živijo človeka nevedno življenje, se v obupu zatekajo k alkoholu, nekateri pa se odločijo celo za samomor. Potrč v svojih delih življenje teh ljudi prikazuje kot slike najbednejših, socialno in politično neprebujenih slojev. V najbolj zaostalih razmerah upoveduje njihova občutja o ljubezni kot naravni moči, hrepenenju in željnosti, ki je ne gre olepševati. Erotične radosti in katastrofe, tragična soočenja v novelah so izdelana kot pojavi in zakonitosti življenja. Ljubezen je vedno podrejena golemu računu in boju za obstanek. Takšno je bilo življenje malega človeka, ki ga je Potrč skozi ves svoj opus opisoval in za katerega se je s tesnobo zavzemal, za njegov boljši svet in boljši jutri. Pisatelj je za svoj zadnji roman *Tesnoba* zapisal: »Človek, tesnoba. To sta ti dve besedi, s katerima sem kot pisatelj živel tudi nekaj let. Človek, to je bila beseda, ki sem jo doživljal, se pravi, kar so doživljale moje literarne osebnosti. A biografske pa so te osebnosti le v tolikšni meri, kolikor jih zmore pisatelj sam podoživljati. Zato je vsako pripovedovanje, ali povest ali roman vedno tudi pisateljska osebna izpoved, kolikor se le da človeka podoživeti, vsako drugo pisanje gre mimo pisatelja kot ustvarjalca, je na čisto popisan papir, ne zmore človeško ali človečansko zaživeti. In vse, kar je brez tesnobe napisano, prav tako človeško ne zaživi. Brez tesnobe pač ni upanja, a koder ni upanja, ni nič človeškega, ni življenja in ni kaj vrednega pisanja. Vse, kar se človeškega dogodi, se spočne v upanju – upanje pa se spočne samo v tesnobi. Zato moremo povedati, ali napisati, kako bi bilo pisanje ali življenje brez tesnobe do kraja prazen zven.«

Nagrada AVNOJ-a
na področju književnosti;
Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012;
fond Plakete v mapah, popis št. 1.

STOLETNIKA ROJSTVA PISATELJA IVANA POTRČA IN NJEGOVA ZAPUŠČINA V PTUJSKI KNJIŽNICI

POVZETEK

V letu 2013 praznuje Knjižnica Ivana Potrča Ptuj dve pomembni obletnici. Prvega januarja obeležujemo stoletnico rojstva pisatelja Ivana Potrča, petega oktobra pa dvajsetletnico poimenovanja naše knjižnice po njem.

Pet let po pisateljevi smrti je knjižnica prejela velik del Potrčeve zasebne knjižnice, ki jo je podarila njegova soproga Branka Jurca. Posebna zbirka je štela 2.292 knjižnih enot, prejeli pa smo še pisateljevo korespondenco. Že v letu 2007 je bila zbirka obdelana v COBISS sistemu in s tem dostopna širši slovenski javnosti za raziskovalno delo. Opremljena je s posebnim žigom: Knjižnica Ivana Potrča Ptuj – Ivan Potrč. V letu 2012 je knjižnici Potrčev sin Matjaž podaril še preostali del pisateljeve zapuščine. Zbirka je obogatena še za 489 enot knjižni-

nega gradiva in danes šteje 2.781 enot. Poleg domače, ki je najštevilčnejša, obsega pestro izbiro tujejezične literature. Zastopane so vse zvrsti leposlovja, najti je gradivo različnih znanstvenih področij. Veliko knjig je opremljenih s posvetili avtorjev, v večino se je Ivan Potrč podpisal in s tem označil lastništvo.

Z donacijo v letu 2012 smo prejeli še pisateljeve rokopise, tipkopise, revijalne objave, plakete, priznanja in odličja. Gradivo smo popisali in ga hranimo v arhivskih škatlah v Domoznanskem oddelku. Popisani tipkopisi, rokopisi novel in drugih člankov predstavljajo vpogled v bogat opus pisatelja. Prejeta dragocena zbirka plaket, priznanj in odličij pa dokazuje, da je bil Ivan Potrč najbolj nagrajeni pisatelj svojega časa.

IVAN POTRČ (1913–1993)

Rodil se je 1. januarja 1913 v Štukih pri Ptuju v kajžarski družini, ki je živela od srednje velikega grunta in mlina ob Grajeni. Trdo življenje na kmetiji ni prizanašalo niti mlademu Ivanu. Že kot otrok je moral poprijeti za vsa težka opravila na kmetiji. Seznanil se je s težkim življenjem v Halozah, Slovenskih goricah in Ptujem polju, kjer so naši ljudje garali za zemljiško, zlasti nemško gospodo. Težko življenje, prihajajoči hitlerizem ter nespoštovanje malega človeka so vplivali na mladega Ivana. Upanje v boljšo prihodnost je videl v ideji komunizma, zato se je kot dijak pridružil ptujski partijski organizaciji. Politično delovanje oblastem ni ostalo skrito. Zaradi komunističnega delovanja je bil obsojen na enajst mesecev zaporne kazni. Bil je izključen iz gimnazije, ki jo je kasneje končal kot privatist. V začetku vojne ga je gestapo aretiral in odpeljal v koncentracijsko taborišče Mauthausen. Leta 1943 se je vrnil v domovino in se pridružil partizanom.

Ivan Potrč je s svojim literarnim delom postal utemeljitelj socialnega realizma, značilnega za severovzhodno Slovenijo. Človeško in osebno stno so ga zaznamovali življenje v domačem okolju ter napredne ideje, ki jim je bil ves čas zvest. Vse to je bila snov za njegovo literarno ustvarjanje.

Ivan Potrč je dvakrat prejel Prešernovo nagrado, leta 1947 za dramsko stvaritev Kreflova kmetija in leta 1955 za roman Na kmetih. Od leta 1977 je bil član Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Naša knjižnica se je v letu 1993, ko je pisatelj umrl, po njem poimenovala, zato ima Ivan Potrč za nas še poseben pomen.

THE HUNDREDTH ANNIVERSARY OF THE BIRTH OF THE WRITER IVAN POTRČ AND HIS LEGACY IN THE LIBRARY OF PTUJ

ABSTRACT

In the year 2013, the library is celebrating two important anniversaries. On January 1, we will mark the hundredth anniversary of the birth of the writer Ivan Potrč, and on October 5, the twenty-year anniversary of naming our library after him.

Five years after the writer's death, the library received a big part of Potrč's private library, which was donated by his wife Branka Jurca. The special collection consisted of 2.292 book units, in addition to which we received also the writer's correspondence. Already in the year 2007, the collection was processed in the COBISS system and thereby made accessible to the larger Slovenian public for research work. The collection was equipped with a special mark: Ivan Potrč Library in Ptuj - Ivan Potrč. In the year 2012, Potrč's son Matjaž donated the remaining part of the writer's legacy to the library. The collection was thereby enriched with 489 units of librarian units and today it

consists of 2.781 units. In addition to domestic, which is prevailing, it contains a varied selection of foreign language literature. All types of literature are represented and one can find materials from different scientific fields. A number of books are equipped with dedications from authors; in most of them Ivan Potrč had signed himself and thereby marked his ownership.

Together with the last donation we received also the writer's manuscripts, typescripts, magazine publications, plaquettes, recognition awards and medals. The materials have been inventoried and are being kept in archival boxes in the Local History Department. Inventoried typescripts, manuscripts of short stories and other articles represent an insight into the writer's rich opus. The received valuable collection of plaquettes, recognition awards and medals proves that Ivan Potrč was the most awarded writer of his time.

IVAN POTRČ (1913–1993)

Ivan Potrč was born on 1st January 1913 in Štuki near Ptuj into a family of cottagers, who lived of a middle-sized piece of land and a mill by the Grajena river. At the time, children were also involved in the hard work on the farm, and Ivan was no exception. Since his early age, he worked hard at the farm and was thus well acquainted with the hard life in Haloze, Slovenske Gorice and in the Ptujsko polje field, where the local people laboured for the, mainly German, feudal lords. A constant struggle for survival, the upcoming Hitler's regime and the lack of respect of a little man had a great impact on young Ivan. He saw a speck of hope in the ideology of the Communism, so he joined the Ptuj Communist Party Organisation already as a pupil. His political activity did not remain a secret to the present Slovenian government. Due to his participation in the communist movement, he was sentenced to 11 months of imprisonment. He was expelled from the grammar school, which he later finished by the help of private tutorship. In the beginning of World War II, he was arrested by the Gestapo and was taken to the Matthausen Concentration

Camp from which he returned in 1943 and then joined the Slovenian Partisan Movement.

His literary works reflects the ideas of social realism, which makes Ivan Potrč the defender of the Social Realistic literary movement, which was typical of the north-eastern part of Slovenia. Life in the local environment and the futuristic ideas to which he always remained faithful, influenced him greatly, and also presented a source of the ideas for material for his literary activity.

Ivan Potrč was awarded the distinguished Prešernova nagrada award for his literary work twice, first in 1947 for his play Kreflova kmetija (Krefl's Farm), and also in 1955 for his novel Na Kmetih (On a Farm). Since 1977 he was a member of the Slovenian Academy of Sciences and Arts.

The Ptuj Public Library was named after Ivan Potrč in 1993, after the writer's death, and since then, Ivan Potrč is a person of special significance for the people of Ptuj.

NAGRADE IN PRIZNANJA, KI JIH JE KNJIŽNICA IVANA POTRČA PREJELA Z DONACIJO 2012

1. Priznanje Mladinske knjige ob desetletnici delavskega samoupravljanja za nepretrgano in uspešno delo, 1960.
2. Nagrada Toneta Tomšiča (1910–1942), 1964.
3. Nagrada vstaje slovenskega naroda podeljuje Republiški odbor ZZB NOV za zbirko novel Onkraj zarje, 1967.
4. Red republike SFR Jugoslavije s srebrnim vencem, 1969.
5. Spominska plaketa revije Ciciban ob svoji petindvajseti obletnici, 1969.
6. Spominska plaketa revije Pionir ob svoji petindvajseti obletnici, 1969.
7. Srebrno odličje ob 50-letnici KP Jugoslavije, Skupščina občine Ptuj, 1969.
8. Zlato odličje ob 1900-letnici Ptuja (69–1969), Skupščina občine Ptuj, 1969.
9. Plaketa udruženja izdavača i knjižara Jugoslavije za značajan doprinos unapredivanju izdavačke delatnosti i položaja knjige, 1974.
10. Odlikovanje predsednika Socialistične federativne republike Jugoslavije za osebne zasluge in dosežene uspehe pri delu, ki ima poseben pomen za socialistično izgradnjo države, 1974.
11. Red dela z rdečo zastavo, ki ga je podelil predsednik SFR Jugoslavije, 1974.
12. Priznanje udruženje izdavača i knjižara Jugoslavije, 1974.
13. Spominsko priznanje Zveze kulturno prosvetnih organizacij Slovenije za uspešno dolgoletno udeležbo v delavskem gibanju, 1975.
14. Kipec Franceta Bevka Mladinske knjige za izredne dosežke v uredniškem delu in izredne uspehe na področju širjenja in popularizacije predvsem mladinske literature, 1975.
15. Spomenica Slovenskega kulturnega društva Ivan Cankar ob proslavi 100-letnice rojstva slovenskega pisatelja Ivana Cankarja, 1976.
16. Odličje Zveze prijateljev mladine Slovenije ob 35-letnici in 25-letnici ZPMS, brez datuma (1976?).
17. Diploma Slovenske akademije znanosti in umetnosti, s katero je imenovala Ivana Potrča za dopisnega člana, 1977.

18. Odlikovanje Predsedništva Socialistične federativne republike Jugoslavije za posebne zasluge in dosežene uspehe pri delu, ki ima poseben pomen za socialistično izgradnjo države, 1982.
19. Častno članstvo ob 70-letnici Zgodovinskega društva v Ptuj kot zaslužnemu slovenskemu literarnemu ustvarjalcu in revolucionarnemu delavcu, domačinu, ki je mnogo prispeval k afirmaciji naših krajev in ljudi, 1983.
20. Orden Bratstva i jedinstva II. reda, brez datuma.
21. Orden rada III., brez datuma.
22. Jugoslovanski Crveni krst za zalaganje u radu, brez datuma.
23. Orden za hrabrost z napisom Smrt fašizmu svoboda narodu, brez datuma.
24. Priznanje Jugoslovanske narodne armije z napisom JNA, brez datuma.
25. Plaketa Krajevne skupnosti Ptuj za izredne zasluge pri razvoju Krajevne samouprave, brez datuma.
26. Priznanje Rdečega križa, brez datuma.
27. Priznanje Valentina Vodnika je pisatelju podelila Zveza prijateljev mladine Ljubljana, brez datuma.
28. Zlato odličje Mestne zveze Prijateljev mladine Ljubljana, brez datuma.
29. Srebrno priznanje Zveze novinarjev Jugoslavije za 25 let dela v novinarstvu, brez datuma.
30. Odličje Krajevne skupnosti Ptuj Bronasti relief kipa Jožeta Lacka, brez datuma.
31. Red zaslug za narod z zlato zvezdo, ki ga je podelilo Predsedstvo SFR Jugoslavije, 1982.
32. Priznanje založbe Mladinska knjiga ob štiridesetletnici obstoja revije Pionir za ustvarjalno sodelovanje v reviji in zavzetost za vzgojo in izobraževanje mladega rodu, 1983.
33. Spominska značka Občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije ob 40-letnici OF slovenskega naroda v znak priznanja za delo v OF, obnovi porušene domovine in graditvi samoupravne socialistične družbe, 1983.
34. Zlata plaketa Skupščine občine Ptuj ob visokem življenjskem jubileju in bogato literarno ustvarjanje, s katerim je predstavil Slovenske gorice in slovenskogoriške ljudi, 1983.
35. Častno članstvo Prešernove družbe, s katerim mu izraža hvaležnost za njegovo dolgoletno vodenje in še posebej za njegovo prizadevno spodbujanje in razvijanje slovenske leposlovne ustvarjalnosti, 1984.

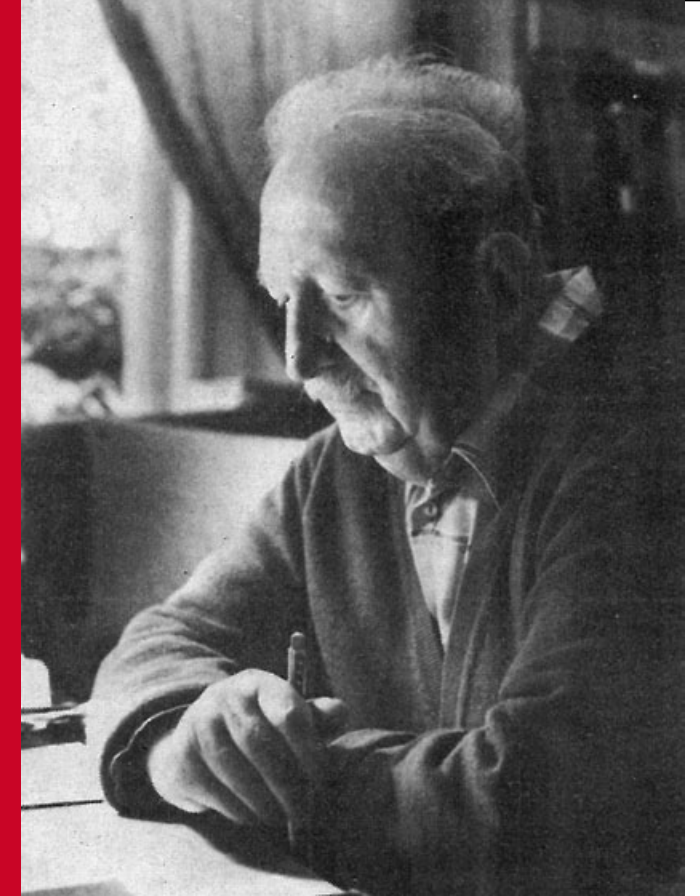
36. Zlato odličje Društva novinarjev Slovenije kot posebno priznanje za dolgoletni prispevek k razvoju in napredku slovenskega novinarstva, 1984.
37. Nagrada AVNOJ-a kot posebno družbeno priznanje za ustvarjalnost in delo, ki ima splošen pomen za razvoj SFRJ na področju književnosti.
38. Spominska listina ob 40-letnici osvoboditve za požrtvovalno in uspešno novinarsko in propagandno delo med narodnoosvobodilnim bojem, 1985.
39. Odličje Festival Kurirček Maribor, 1987.
40. Naslov Častnega občana občine Ptuj je Ivan Potrč prejel ob visokem življenjskem jubileju za bogato literarno ustvarjanje, s katerim je predstavil Slovenske gorice in slovenskogoriške ljudi, 1988, častna listina in zlato odličje.
41. Častna listina ob 50-letnici ustanovitve OF slovenskega naroda za življenjsko delo, 1991.

LITERATURA

1. BOHANEC, Franček: Portret Ivana Potrča, literarno zgodovinski oris. Ljubljana: Viharnik, 2002.
2. BOHANEC, Franček: Potrčevo pripovedništvo iz predvojnih let, str. 461–483. V: Ivan Potrč: Kočarji, Ljubljana: Državna založba Slovenije, 1983.
3. BOHANEC, Franček: Pozabljene partizanske pravljice. V: Delo, 12. 12. 1985, str. 7.
4. ČEH Steger, Jožica: Spremna študija, str. 277–308. V: Ivan Potrč: Prepovedano življenje, Maribor: Litera, 2012.
5. IVAN Potrč, ob 80-letnici rojstva in 10-letnici smrti. Ljubljana: DZS, 2003.
6. IZ partizanskih let. Ljubljana: Slovenski knjižni zavod, 1947.
7. JANEŽ, Stanko: Zgodovina slovenske književnosti. Maribor: Obzorja, 1957.
8. KMETEC - Friedl, Božena: Zapuščina Ivana Potrča v ptujski knjižnici. Ptuj: Knjižnica Ivana Potrča, 2007.
9. POTRČ, Ivan: Zbrano delo. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1970.
10. POTRČ, Ivan: Pravljice o Vanču. Ljubljana: Partizanska knjiga, 1983.
11. POTRČ, Ivan: Tesnoba, roman. V Ljubljani: Prešernova družba, 1991.
12. ROJIC, Vida: Dušan Kveder Tomaž. Maribor: Obzorja, 1976.
13. ROJIC, Vida: Ptuj v boju za lepše dni. Ptuj: Občinski odbor Zveze borcev NOV, 1960.
14. SLOVENSKA književnost. Ljubljana: Cankarjeva založba, 1996.
15. SLOVENSKA književnost. Ljubljana: Slovenska matica, 1967.
16. SODOBNI slovenski novelisti = Savremeni slovenački novelisti. Beograd: Državna štamparija, 1940.
17. VARL, Francka: Naši književniki in njihova dela, pomožni učbenik za pouk jugoslovanskih književnosti v osnovnih in poklicnih šolah. Maribor: Obzorja, 1964.
18. ZADRAVEC, Franc: Potrčeve novele o nepotešenosti in upanju, str. 125–134. V: Ivan Potrč: Ko smo se ženili. Mladinska knjiga: Ljubljana, 1983.
19. ŽEBOVEC, Marjeta: Slovenski književniki in njihova dela, rojeni od leta 1900 do 1919. Ljubljana: Karantanija, 2006.

VIRI

1. Knjižnica Ivana Potrča Ptuj, Domoznanski oddelek: Fond Popis donacije Potrč, pridobljene 10. 4. 2012 v zbirki Ivana Potrča; 10 arhivskih škatel rokopisov, tipkopisov, revijalnih objav, plaket, priznanj in odličij.

Ivan Potrč, okrog leta 1991 (foto: arhiv knjižnice).

Potrč

